

KESKENY ÚT

A Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet lapja V. évfolyam, 23. szám, 2002. július

KERESZTYÉNSÉG ÉS
HUMANIZMUS

ÁBRAHÁM KUYPER ÉS AZ
AMSTERDAMI SZABAD
EGYETEM

A MAI OKTATÁS ÚTVESZTŐI

A TEOLÓGUS DIÁKOK
VALLÁSOS ÉLETE (III.)

ÚJ BÁBEL ÉPÜL (II.)

ÁBRAHÁM HITE

KRISZTUS ÓSZÖVETSÉGI
ELŐKÉPEI

MIT TEHETSZ AZ ÁLLANDÓ
AGGODALOM ELLEN?

SZENCZI MOLNÁR ALBERT

AZONNALI ENGEDELMESSÉG

ÜNNEPLÉS MÁSKÉPPEN

KESKENY ÚT

Keresztyén folyóirat, kiadja:

**Károlyi Gáspár Teológiai
és Missziói Intézet**

3527 Miskolc, Kartács u. 1.

Tel: (46)-412-558

E-mail: kgmi@axelero.hu

<http://www.reformatus.org>

Főszerkesztő: Zoltán Zsolt

Szerkesztőség címe:

1074 Budapest, Rákóczi út 78, 1/4

Tel: (1)-322-9317

E-mail: zoltanzsolt@axelero.hu

KERESZTYÉNSÉG és HUMANIZMUS

A keresztyénség, merem remélni, nem szorul meghatározásra. Legalábbis nem most, és nem e lap hasábjain. A humanizmus viszont annál inkább. Hiszen egy olyan világnézeti gyűjtőfogalommal állunk itt szemben, amely sokakat megzavarhat.

A humanizmus történelmi gyökerei a XIV., XV. és XVI. századokra, a reformáció és a reneszánsz korára vezethetők vissza. A mozgalom mindenképpen áttörésnek számított a „sötét középkor” után. Ismét előtérbe kerültek az egzakt tudományok, az antik kultúra, a tudományos felfedezések stb. A humanizmus továbbá lerázott néhány buta babonát, felkarolta a tudományt és a művészeteket, hangsúlyozta az oktatás fontosságát és átértékelte néhány hosszú életű, de tarthatatlan egyházi dogmát. A görög klasszicitás ismét teretekre került; az irodalomban és a művészetekben is újból az antik mintákat kezdték követni. Kultúrtörténészek szokták mondani, hogy ebben az időben „az ember ismét felfedezte önmagát és a világot”. A humanisták ezért az önálló gondolkodást szorgalmazták, a különféle dogmák automatikus elfogadásával szemben. Ez a római katolikus egyháznak egyáltalán nem jött jól, de az eljövendő protestantizmusnak annál inkább. A humanizmus kezdetben tehát jó hatással volt a keresztyénségre. A reformációkorabeli humanizmusról ezért nem mondhatjuk azt, hogy az a keresztyénség ellensége lett volna. A humanista tudósok, akár közvetlenül vagy közvetetten, de előmozdították az evangélium terjesztését. Elég itt rotterdami *Erazmusa*, a nagy humanistára gondolni, akinek Újszövetség fordítása (1516) hatalmas érdeklődést váltott ki egész Európában és mintegy megelőlegezte a reformációt.

Továbbá igen szimpatikus lehet az olvasó előtt a humanizmus ki nem mondott, de gyakorolt jelszava, az *ad fontes*, azaz a „vissza a forráshoz”. Mégis ez a jelszó volt a vízvonal a *humanizmus* és a *reformáció* között. Amíg a humanizmus az emberben vélte megtalálni az igazságot, addig a reformátorok a Bibliában és az abban önmagát kijelentő Istenben. A két mozgalom ily módon zsinór-mértékében is különbözött egymástól, hiszen egyiknél az ember, a másiknál viszont Isten tekintélye és véleménye volt a perdöntő. Bár a humanizmus megkörmövelezte a reformátorokat is (többen közülük humanista nevelést kaptak), mégis hálát kell adnunk Istennek, hogy ők megmaradtak az Ige mellett.

A humanizmus és a reneszánsz mégis sok területen (tudományok, művészetek) maradandó értékeket hagyott hátra. Hogyan lehetséges ez? – kérdezhetjük. Hogyan magyarázható ez keresztyén szemszögből? Hiszen Isten helyett egyre inkább az ember került érdeklődésének középpontjába. A református teológia kettős választ ad erre a kérdésre. Először is az ember istenképességével magyarázza azt a kreativitás és ihletet, amely a humanistákat jellemelte. Másodsor pedig Isten általános kegyelmére mutat, amely vissza-zorítja a bünt, és nem engedi, hogy az ember értelme teljesen megsötétüljön. Ezért alkothattak olyan esodálatos dolgokat a humanisták. Továbbá látnunk kell azt is, hogy a korai humanizmus korántsem volt istentagadó, hanem rendelkezett egyfajta keresztyén jelleggel.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

Ha viszont pár évszázadot előreugrunk, akkor azt látjuk, hogy mára sokat változott a világ, s így a humanizmus is. A mai humanizmus már rég kilépett korábbi, visszafogottabb történelmi medréből, és mára már esküdt ellensége az Ige tanításának. A mai humanizmus az ember értelmi képességeiben és megvalósításaiban gyönyörködő világnézet. Hangsúlyosan *antropocentrikus*, azaz emberközpontú. Ez az emberközpontúság csírájában már *Erazmus*nál is jelen volt, de nem ilyen nyilvánvalóan. (Elég itt a *Luther*rel folytatott vitájára gondolni az ember szabad akaratával kapcsolatosan. Erazmus nem tudott megbékülni azzal az igei tanítással, hogy az ember szolgálai akaratával rendelkezik – ti. szolgálja a bűnnek.)

A mai humanizmus viszont ismét feltámasztotta a régi protagorászi mondást, a „*homo mensura*”-t, azaz: mindennek mértéke, léptéke az ember. Tette ezt úgy, hogy közben kizárta és száműzte Istent saját teremtéséből, esetenként Isten létét tagadva máskor pedig az Ő személyességét és szuverenitását elvetve. Az egyik modern humanista például úgy határozta meg Istent, mint a természet azon jellemvonásait, amelyek képessé tesznek arra, hogy gyönyörködjünk az életben¹. Az ember határozza meg tehát, hogy kicsoda Isten; az ember osztja ki a szerep(ek)et Istennek. A fő cél pedig mindenek felett az ember boldogsága. Istennek ennek elérésében kell segíednie. Ezért a mai humanizmus teljesen érzéki, hedonisztikus és öncélú. Egy olyan világnézet, amely a modernizmus és az evolúció kedvező áramlatait kihasználva sajnos közmegebecsülésnek örvend.

De nem csak ennyit mondhatunk el a mai humanizmusról. Nyugodtan elmondhatjuk azt is, hogy nemcsak egy világnézet de egy *vallás* is. Az újjá nem született ember vallása. Megvannak a saját hittételei és dogmái. És megvan hitének tárgya is. Az emberben hisz. A mai humanizmus egy olyan vallás, amely felcserélte a Teremtő imádatát a teremtmény imádatával. (Róma 1:25)

Gondolom mondanunk sem kell, hogy ki áll a mai humanizmus mögött. Nem másvalaki, mint az a Sátán, aki egykor beígérte az embernek, hogy olyan lesz, mint Isten. Ez a hazugsága továbbra is igen kelendő, hiszen ma is az ember hiúságára és Istentől való függetlenségére épít.

Humanizmus az oktatásban

Vizsgáljuk meg most röviden a humanizmus és az oktatás viszonyát. Nem véletlenül kapcsolom össze a

¹ Gordon H. Clark, *A Christian Philosophy of Education*. The Trinity Foundation, Jefferson, Maryland, 1988. 24. o.

kettőt. *Jay Adams* szerint „az egyik terület, amelyen a humanizmus a legsikeresebben „teríti” követőit, népszerűsíti nézeteit – éppen az oktatás.”² Ha ez igaz akkor a keresztyéneknek oda kell figyelniük az oktatásra. Milyen oktatásban részesülnek gyermekeink? Humanista vagy keresztyén-e az illető iskola oktatási filozófiája? Nem lehet eléggé hangsúlyoznunk a keresztyén oktatás egyediségét és létjogosultságát. Hiszen egyedül a keresztyén oktatás jöhet szóba valós alternatívaként. Ha a humanizmus és a biblikus keresztyénség világnézetként vagy vallásként teljesen összeegyeztethetetlen, akkor ettől az ellentétől nem tekinthetünk el az oktatás vonatkozásában sem.³ Meg kell értenünk, hogy nincs vallásos szempontból semleges oktatás. A semleges oktatás mítoszát

szerte kell foszlatnunk. Keresztyén világnézetünk pedig ki kell, hogy terjedjen az oktatás területére is.

Sajnos a humanizmus beszivárgott az ún. keresztyén oktatásban is. Sokszor meglepetéssel tapasztaljuk, hogy humanista módszereket, oktatási filozófiákat futtatnak keresztyén fedőnév alatt. Ennek pedig következményei vannak és lesznek. A jövő generációk elvesztésének veszélye valós lehetőség. *Sebestyén Jenő* szerint a humanizmust „úgy tanulmányozzuk és a keresztyén középiskolák is úgy adják azt tovább, hogy az megöli a keresztyén-ségünket és egész gimnáziumot végzett intelligenciánk gondolkodását.”⁴

Ha ez egy reális fenyegetettség volt a 30-as években, vajon milyen lehet a helyzet ma? Nem kellene-e jobban odafigyelniük az oktatás veszélyeire és lehetőségeire? Nem kellene-e meglátnunk a humanista oktatás tévedéseit?

A humanizmus egyik nagy tévedése például az, hogy az oktatás célját bizonyos információk átadásában és ismeretek megszerzésében látja. A nevelést pedig jelentéktelennek tartja, hiszen megítélésében annak csupán a társadalomba való beilleszkedésben van szerepe. Ez előbb-utóbb úgy is bekövetkezik, minek foglalkozni vele – gondolják. Amúgy is csupán idő kérdése, amíg az ember kihozza magából az ott rejlő *jót* – mondják. Így a jellembeli nevelés, az erkölcsi normák oktatása és bizonyos erények hangsúlyozása elmaradt vagy teljesen kikopott a mai humanista oktatásból.

(folytatás a 3. oldalon)

² Jay E. Adams, *Back to the Black Board – Design for a Biblical Christian School*. Timeless Texts, Woodruff, SC, 1998. 6. o.

³ Douglas Wilson, *Repairing the Ruins, The Classical and Christian Challenge to Modern Education*, Canon Press, Moscow, Idaho, 1996. 13-20. o.

⁴ Sebestyén Jenő, *A kálvinizmus apológiája*, II. könyv, A Budapesti Református Theologia Segélyegylete, Budapest, 1938. 28. o.

(folytatás a 2. oldalról)

További probléma az, hogy sok tekintetben félrevezeti gyermekeinket. Hazugságok tömkelegével árasztja el őket, azt sugallva közben, hogy ezek hiteles és megbízható információk. Íme a humanizmus néhány hazugsága a mai oktatásban: a gyermek alapvetően jó, Isten szerepe jelentéktelen, nincsenek abszolút igazságok, az ember evolúció által fejlődött, az ember a saját maga istene, az ember megmenti/üdvözíti önmagát, semmiféle fegyelmezés nem megengedett stb.

Noah Webster a híres angol értelmező szótár szerzője így vélekedett egykor az oktatásról és a nevelésről: „A nevelés haszontalan a Biblia nélkül”. Megtehetette ezt, hiszen a világhírű szótár mellett több tankönyvet állított össze és tanítással is foglalkozott. Victor Hugo pedig – akit a legjobb szándékkal sem nevezhetnénk evangéliumi keresztyénnek – komolyan gondolta, hogy „jobb lenne felhagyni az intellektus gyors fejlesztésével és helyette inkább a szív nevelését kellene megcéloznunk.” A szív „nevelése” pedig lehetetlen az evangélium bevetése és Isten Lelkének újjászülő munkája nélkül.

Nézzük meg végül az alábbi összehasonlítást. A táblázat¹ a két „vallást” több lényeges ponton próbálja párhuzamba állítani. Miközben a két oszlopot tanulmányozzuk, ne feledjük el, hogy a keresztyénség és a humanizmus egymásnak homlokegyenest ellentmondó „vallások”. Az oktatást és nevelést pedig nem lehet elszigetelni egyik elől sem. Isten adjon bölcsességet az eltérések felismerésében, hogy idejében kiszűrhesük a humanizmus káros tanításait. Kérjük Istent, hogy az Ő kegyelméből adjon erőt, hogy az oktatás és nevelés vonatkozásában is tudjunk visszatérni a forráshoz, az Ő tévedhetetlen igéjéhez!

„A te bizonyosságaidnak igazsága örökkévaló; oktass, hogy éljek!” (Zsolt 139:144)

Szőke Imre

Keresztyénség

1. Kiindulópont a Szentháromság Isten szuverenitása illetve, hogy ez az Isten az Ő tévedhetetlen Igéje által szól hozzánk.
2. El kell fogadnunk Istent Istennek.
3. Tekintélycentrikus.
4. Isten személye és Igéje az Igazság. Amit Isten parancsol, az mind jó és hasznos.
5. Az oktatás és nevelés Isten Igéjében, és az Ő Igéje szerint történik minden területen.
6. Az oktatás és nevelés fegyelmet jelent egy igazság rendszer alatt. A növekedés kutatással és tanulással érhető el, de az igazság objektív és Isten által adatott. Az oktatás előfeltételezi Istent és az Ő Igéjét.
7. Az oktatás célja: Isten dicsőítése, az ő megismerésében, a keresztyén jellem nevelésében.
8. Az isteni standardok minősítenek és osztályoznak. Nekünk pedig ezeknek kell megfelelnünk. A tanár osztályozza a diákot.
9. Az ember és a gyermek akaratának meg kell törnie Isten terve szerint. Az emberek szüksége van újjáteremtésre vagy újjászületésre Isten kegyelme által.
10. Az ember teljesen romlott és képtelen segíteni önmagán.
11. Az ember problémája a bűn. Istennek új embert kell teremtenie. A keresztyén ember „új teremtés”.
12. A család Isten alapvető intézménye.

Humanizmus

1. Kiindulópont az ember, az állam vagy társadalom szuverenitása; nekünk a tudomány és a jólképzett elit szavára kell odafigyelnünk.
2. Az ember saját magának istene, ő választja és dönti el, hogy mi a jó és mi a rossz (1Móz 3:5).
3. Tekintélyellenes.
4. Az igazság inkább pragmatikus és egzisztenciális; azaz, ami működik és hasznos számunkra.
5. Az oktatás és a nevelés a gyermek önmegvalósítása és önfejlesztése.
6. Az oktatás és nevelés szabadulás a korlátoktól, valamint szabadulás minden igazságtól, amely rajtunk kívüli. Mi vagyunk a mérték nem pedig valami, ami rajtunk kívüli.
7. Az oktatás célja: az ember megdicsőülése és felemelkedése. Az oktatás egy eszköz ebben.
8. Az iskolának és a világnak meg kell felelniük a diák elvárásainak és szükségeinek. A diák osztályozza a tanárt.
9. A társadalomnak kell megtörnie és újjáteremtődnie az ember akarata szerint. A gyermek akarata szent.
10. Az ember alapvetően jó és képes egyedül is boldogulni.
11. Az ember problémája a társadalom. A társadalmat az emberek kell újjáteremtenie.
12. A család elavult. Az egyén vagy az állam/társadalom az alapvető.

¹ Ezt a táblázatot néhány módosítással és kiegészítéssel Rousas J. Rushdoonytól vettem át (R. J. Rushdoony, *The Philosophy of the Christian Curriculum*. Ross House Books, Vallecito, California, 1985. 172. o.). Bár Rushdoonyval nem értünk mindenben egyet szükségszerűen, mégis úgy érezzük, hogy ebben a kérdésben fejen találta a szöveget.

ÁBRAHÁM KUYPER és az AMSZTERDAMI SZABAD EGYETEM

Jóllehet lapunk egy korábbi számában már volt szó Ábrahám Kuyperéről, most ismét róla írunk. Már előre elmondhatom, hogy nem azért írok róla, mint aki egyedül gondolkodott kálvinistaként, és ne lehetne más példákat is felhozni, hanem azért, mert politikai és teológiai tevékenysége robbanó hatással volt egy olyan társadalomban, amelynek liberális alapelvei ma is pusztítanak.

Ábrahám Kuyper egész életfelfogását és világszemléletét áthatotta történelmi kálvinizmusa. Alig van olyan kálvinista ember, aki annyira megértette volna, hogy milyen hatással kell, hogy legyen a kálvinizmus, mint Kuyper és azok, akikre oly nagy hatással volt. A Reformáció, a puritanizmus, mind ezt az alapvetet képviselték, és ezt kell képviselni minden reformátusnak, illetve kálvinistának.

Ábrahám Kuyper vallotta, hogy a keresztyén oktatás alapja, a történelmi kálvinizmus kell, hogy legyen. Azaz az élet minden területén Isten szuverenitása és a reformátori alapelvek kell, hogy vezessenek. Ezek pedig nem mint teher uralják a keresztyén ember életét, hanem értelmet adnak mindennek, amit tesz, és az ember végre azt cselekedhet, amit cselekednie kell: Istent dicsőíti. Kuypernek a princetoni egyetemen tartott előadásai¹ ma is nagy hatással vannak az olvasóra, és világossá teszik, hogyan kell a világban megvalósuljon Isten szuverenitása a mindennapi életben². Ugyanez a történelmi kálvinizmus vezette Kuyper a keresztyén oktatás megszervezésében is.

Hollandia területén elkeresítő állapotok uralkodtak. A napóleoni megszállás magával hozta a Francia Forradalom eszméit, és azok az ún. *felvilágosító* eszmék mély rabságba taszították a holland polgárokat. A *felvilágosító* eszméknek köszönhetően van ma megengedve Hollandiában az abortusz, a homoszexualitás, a drogfogyasztás. Ezek az eszmék segítették az embert még lejjebb süllyedni a bűnben, és még inkább Isten ellen lázadni. Ott, ahol valamikor a kálvinizmus virágzott, és Krisztusnak oly sok mártírja volt, a bűn még erőteljesebben eluralkodott, mint valaha. Az állami oktatásról szóló törvények megakadályozták az igazi keresztyén oktatást.

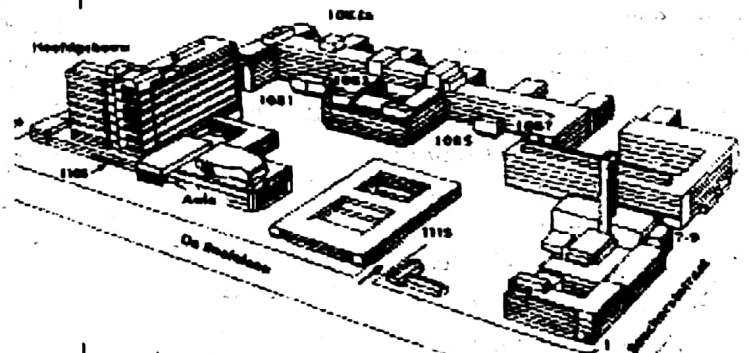
1876-ban a Parlament beiktatta az új oktatási törvényt, amelynek értelmében a felekezeteknek, társaságoknak joguk van egyetemet alapítani, ha teljesítik az állam által megszabott követelmények. Az egyik ilyen követelmény az egyetemeken működő teológiai karokat érintette: megszüntették a szisztematikus teológia, és a gyakorlati teológia tantárgyokat, – helyükbe a vallástudomány tanítása került. Ennek következtében a vallási modernizmus, a liberalizmus

még inkább elterjedt a teológiákon és a közoktatásban. Már 1850-ben az iskolákból eltávolították azokat a tanárokat, akik Bibliát olvastak, imádkoztak vagy előadásaikban megemlítették Jézus nevét.

A liberálisok viselkedése, és a társadalom hozzáállása szöges „ellentétben állt Kuyper azon felfogásával, hogy az egyetemek világában minden világnézetnek saját intézménye kell, hogy legyen. Csak egy békés szétválasztása az ellentétes felfogások képviselőinek, biztosítja az előrehaladást, és a kölcsönös megértést.”³

Egyre világosabbá vált, hogy nem lehet együtt dolgozni a liberálisokkal, mivel azok csírájában elfojtottak minden biblikus tanítást, és a hitvalló holland református keresztyének el kellett volna vessék a történelmi kálvinizmust. 1878. december 5-én Kuyper megalakította a *Református Alapelvei Felsőfokú Oktatási Szervezetet*, amely a királyi beleegyezést megkapva megalapította az *Amszterdami Szabad Egyetemet*.

1880. október 19-én este imaközösségeket tartottak az egyetem elindítása alkalmából. Isten kezébe ajánlották az egyetemet, amelynek ünnepélyes megnyitóját másnap megtartották.

Az Amszterdami Szabad Egyetem kezdeményezője Kuyper volt. Ő tartotta a megnyitó beszédet is, amelyben világossá tette, hogy az egyetem szabad kell, hogy legyen a szekularizált egyházak, és az állam befolyásától, mivel az igazi oktatás alapja csakis a Szentírás tanítása, a kálvinizmus lehet. Az egyetem alkotmánya magába foglalta az *Egység Hármass Formáját*⁴, amely megadta a teológiai alapot. Ez ösztönző erőt jelentett az egyetem számára a még nagyobb teljesítmények és a valódi szabadság elérésére. Szabadság ott van, ahol Krisztus van, és az Igére épített oktatás által a diák valódi ismeretekhez jut, és a tanár valódi ismereteket adhat át.

Curcubet Gábor

Irodalom:

- www.kuyper.org/stone/preface.html
- R. E. L. Rodgers, *Abraham Kuyper és a Holland oktatás*

¹ R. E. L. Rodgers, *Abraham Kuyper és a Holland oktatás*

⁴ Az *Egység Hármass Formája*, a holland református egyházak hitvallása, magába foglalja a *Heidelbergi Kátét*, a *Németalföldi Hitvallást* és a *Dortrechtli Kánonokat*.

¹ Ezekből hat előadás megjelent a Koinónia Kiadó gondozásában
² Angolul elolvasható: www.kuyper.org/stone/preface.html

A MAI OKTATÁS ÚTVESZTŐI

Keresztyén-e a Montessori féle pedagógiai módszer?

Sok szó esik keresztyén körökben az oktatás fontosságáról. Sőt, természetesen nem akármilyen oktatásról beszélnek, hanem keresztyén oktatásról. Egyfelől, olyan egyházi iskolák jönnek létre, amelyek annyiban különböznek a világi iskoláktól, hogy esetenként a tanárok között található egy-egy újjászületett keresztyén, és az órarendben szerepel egy-két vallásóra. Másfelől, a keresztyén iskolákban új oktatási módszerek jelennek meg. Szükség van ezeknek megvizsgálására, annál is inkább, mert sok jóhiszemű keresztyén kritika nélkül fogad mindent, amire a keresztyén jelzöt ráillesztették. Egyik ilyen módszer a *Montessori féle pedagógia*.

Nagy megdöbbenéssel olvastam a Kis Tükör erdélyi református folyóirat áprilisi számában a kolozsvári Református Montessori iskola dicséretét. A cikk írója azzal a kérdéssel indít, hogy mitől keresztyén ez az intézet? Válaszából többek közt kiderül az, hogy azért nevezhető keresztyénnek az iskola, mert keresztyén tanárok tanítanak, van vallásoktatás, *érdekes* módon érvényesül a fegyelmezés, és mindig a gyerek áll a középpontban. Nos, nem az ott tanítók keresztyénségét és buzgóságát akarjuk megkérdőjelezni, nem is a Montessori oktatásban alkalmazott gyakorlati ötletek vagy segédeszközök megítélése a célunk, hanem sokkal inkább ennek a mozgalomnak alapítóját, gyökereit, alapelveit és veszélyeit fogjuk szemügyre venni.

1. Ki volt a Montessori módszer megalapozója?

Maria Montessori (1870–1952) 1870-ben római katolikus családban született az olaszországi Ankonában. 1896-ban fejezte be tanulmányait a római orvosi egyetemen, és ő lett az első gyakorló női orvos Olaszországban. Orvosként került kapcsolatba a gyerekekkel és tanulmányozni

kezdte őket. Oktatási módszerei kifejlesztésében a biológia, pszichiátria és antropológia szolgáltatták a megfelelő háttérrel. 1907-ben nyitotta meg első gyerekotthonát (*Casa dei Bambini*) a nagyon szegény gyerekek számára. 1909-től kezdett előadásokat tartani sajátos oktatási módszereiről. Halála után fia, *Murio Montessori* folytatta munkáját. Ma már a világ nagyon sok helyén több ezer iskolában használják módszereit.

2. Hova nyúlnak vissza Maria Montessori alapelvei?

Ahhoz, hogy jobban megérthessük tanítását, röviden foglalkoznunk kell Maria Montessori mestereivel és példaképeivel. Természetesen a felvilágosodáshoz és Rousseauhoz kell visszatérnünk, ahánél megtaláljuk azokat az elveket, amelyeket később sokan alkalmaztak. Az okta-

tásról írott művében (*Emile*), Rousseau hangsúlyozza a természetet, a természethez való visszatérést. Tanítja, hogy a gyerek szabad és jó, és valójában a tanár az, aki beszennyezi őt. Ezért az oktatásnak gyerekcentrikusnak

kell lennie, csak a kíváncsiság lehet motiváló erő, és nem az *erőszak*. A tanár csak egy társ, aki felügyeli a gyerek fejlődését.

Az ő gondolatait követte *Johann Heinrich Pestalozzi* (1746–1827) olasz pedagógus, aki egy olyan „pszichológiai oktatási módszert” akart létrehozni, amely az „emberi természet törvényeivel” összhangban van. „A gyerek tapasztalat által tanul” – mondta, és ellenezte a memorizálást és az elméleti tanulást. Ez a fajta tapasztalati tanulás nyert majd egyre nagyobb teret a 20. század eleji reformpedagógiai irányzatban (*Ellen Key, Frederic Burk, John Dewey, Rudolf Steiner*). Maria Montessori is ide sorolható, mert Rousseau és Pestalozzi voltak a mesterei. Azonban lehet, hogy ezzel még mindig nem sikerült érzékeltenünk a helyzet súlyosságát. Volt két másik személy is, akiknek a lábnyomaiban haladt Montessori. *Friedrich Froebel* (1782–1852) és *Charles Darwin*.

Darwin mindannyiunk előtt jól ismert a tudományos evolúció elméletének kidolgozásáért. Froebel ugyanezt az elméletet filozófiai okokból már előtte vallotta és alkalmazta pedagógiájában. Az evolúció elmélete szerint az ember egyre jobb és jobb lesz, és egyre fejlettebbé válik. Ez a folyamat egy természetes folyamat, és a tanító felelőssége támogatni a gyereket ebben a *fejlődésben*. Froebel szerint az evolúcióban az érzelmek és ösztönök világa előnyt élvez az értelmi tevékenységgel szemben, és éppen ezért az előbbieket kell támogatni. Így a hangsúly a játékon, a cselekvésen, a tornán, a művészeteken és zenén kell, hogy legyen. Természetesen bár mindez olyan ártatlannak tűnik a valóságban egyértelműen istenellenes és ellene mond az Ige világos kijelentésének, miszerint az ember teljesen bűnösnek születik, képtelen az evolúcióra, és a megtérése (a görögül *metanoia*, az értelem felülről való megújulása), az igazi változás, az értelem szintjén kell, hogy elkezdődjön (Róma 12:1, 2).

3. Montessori alapelvei

a. Az élet értelme egy kozmikus tervbe való beilleszkedés az evolúció által. „A Kozmikus Terv, amelyben mindenki, tudatosan vagy tudattalanul, a nagy Életcélt szolgálja”.¹

(folytatás a 6. oldalon)

¹ Maria Montessori, *To Educate the Human Potential*, 1. o., Kalakshetra kiadó, Adyar India, 1961

(folytatás az 5. oldalról)

„Van egy előre meghatározott terv az alkotott részek befejezésére. Az élet értelme pedig az, hogy engedelmessédjünk az okkult parancsnak, amely harmonizál mindent és egy egyre jobb világot hoz létre. A világ nem érettünk teremtett, hanem mi teremtettünk azért, hogy a kozmosz evolúcióját véghezvigyük.”¹

b. A gyerek egy semleges vagy jó állapotban születik, de a benne lakozó „jót” fel kell ébreszteni, és hagyni kell fejlődni.

Képek a legutóbbi Montessori világkongresszusról

„Az agynak azon titokzatos helyein van egy isteni, az alvó én, aki úgy tűnik az emberi hang zenéjére ébred fel.”² „A biológiai tanulmányok azt tudatják velünk, hogy az ember akarata része annak az univerzális erőnek, amit Hormenak neveznek, és ez nem fizikai erő, hanem egy kozmikus életenergia az evolúció ösvényén.”³ „Az ókori filozófiai kérdést miszerint az ember jó-e vagy rossz, gyakran felhozzák az én módszeremmel kapcsolatban, és sokan akik támogatták, annak alapján tették, mert módszerem bizonyítékot szolgáltat arra, hogy az ember természet szerint jó.”⁴

c. A tanár alárendelt a gyerekeknek, és a gyerekeknek abszolút döntési szabadsága van az iskolában.

„A gyerekek megvannak a saját növekedési törvényei, és ha segíteni akarunk neki a növekedésben, akkor a gyereket kell követnünk, ahelyett, hogy ráerőltetnénk magunkat.”⁵ „A gyerekek a saját egyéni autoritása által kell tanulnia... Neki abszolút választási szabadsága kell, hogy legyen.”⁶

d. A büntetés és a jutalmazás nem alkalmazhatóak az oktatásban.

„Az ilyen jutalmak és büntetések, ha ezeket használják, nem mások mint a lélek kínzó székei, a szellem rab- szolgátságban tartásának eszközei.”⁷ „Mi mindig ismétljük, hogy a világ fejlődik, és nekünk bátorítani kell az embereket, hogy ezt a fejlődést elérjék. De a fejlődés új, megszülető dolgokból származik, és ezek, mivel előre nem megmondhatóak, nincsenek jutalmazva.”⁸

e. A játékok, a mesék, a nemzeti legendák nem hasz-

nosak és ezért használatuk tilos. Csak egyetlen egy történetet szabad elmondani nekik, amely az univerzum keletkezéséről szól. Természetesen ez nem a bibliai teremtéstörténet.

„Ne játékokat a gyerekeknek, hanem házakat nekik; ne játékokat, hanem földeket, amelyen kis szerszámokkal dolgozhatnak; ne babákat, hanem más valódi gyerekeket és valódi szociális életet, amelyben önmagukért cselekedhetnek.”⁹ „Másfelől, felajánlva a gyerekeknek az Univerzum történetét, olyan valamit adunk neki, amelyet képzeletének ezerszer végtelenebb és titokzatosabb teret ad, amelyhez hasonló dráma vagy monda nem adhat.”¹⁰

4. A Montessori oktatás veszélyei

Az előbbieken leírtak szerint ez az oktatási forma olyan távol áll a keresztyénségtől, mint Makó Jeruzsálemtől. Nem értjük, hogy egyes keresztyének, hogy merik mások megtevesztése végett is reklámozni. Nem világos-e, hogy alapelveiben nem hisz a személyes Istenben, hanem a misztikus (keleti, panteista) „minden” az Istene? Nem világos-e, hogy a Montessori féle oktatás tagadja az eredendő bűn tanítását, és a gyerek bűnösségét? Nem világos-e, hogy a Montessori féle oktatás a keleti, buddhista evolúció tanát vallja, amelyet a darwini evolúció által hitelesít? Ha létezne ilyen evolúció, akkor nincs szükség Megváltóra. Ez a Sátán lélekromboló családja.

Leszögezhetjük, hogy ez az oktatás nyíltan keresztyénellenes. Hogy miért igyekszik a Kis Tükör szerzője keresztyénné tenni mindezt, azt nem tudjuk. Természetesen mivel mindez egy református gyülekezet égisze alatt folyik, úgy tűnik, hogy fel lehet vállalni. Az iskola igazgatónöjének nyitottsága sem sejtet sok jót: „Nyitottak vagyunk arra, hogy esetleg olyan tanárokat is felvegyünk, akik csak szimpatizálnak a keresztyénséggel, nem feltétlenül hitvalló emberek, de szakmájukat nagyon szeretik és jó szakemberek. Meghal az a keresztyén iskola, amelyik csak gettószerűen tudja elképzelni magát.” (Kis Tükör, 2002. április) Úgy gondolom, nem kell tartanunk attól, hogy ez az intézmény egy keresztyén gettó lesz. Sokkal inkább válhat Montessori alapelveivel a New Age irányzat „keresztyén” zászlóvivőjévé. Nem túlzás ez, akit bővebben érdekel a Montessori oktatás a www.newagepage.com oldalán az okkultizmus, varázslás mellett megtalálhatja mint oktatási módszert.

Sokan azonban úgy érvelnek, hogy Montessorinak lehetnek jó gyakorlati módszerei, amelyeket keresztyének használhatnak. Még ha ezt teszik is (bár nem javasoljuk), ez nem jelenti egy irányzattal való azonosulást. Itt azonban többről van szó. Azt látjuk, hogy egy magát keresztyénnek mondó intézet, nem csak módszereket, hanem keresztyénellenes alapelveket karol fel.

(folytatás a 7. oldalon)

¹ Maria Montessori, *Education for a New World*, 26. o., Kalakshetra kiadó, Adyar India, 1959 – a wheatoni Teozófiai kiadó forgalmazza

² u. o., 43. o.

³ u. o., 81. o.

⁴ Maria Montessori, *Dr. Montessori's Own Handbook*, 188. o., Schocken Books Inc., New York, 1965

⁵ Maria Montessori, *Education for a New World*, 59. o., Kalakshetra kiadó, Adyar India, 1959

⁶ Maria Montessori, *Education for a New World*, 7. o., Kalakshetra kiadó, Adyar India, 1959

⁷ Maria Montessori, *The Montessori Method*, 21. o., Schocken Books Inc., New York, 1964

⁸ u. o., 25. o.

⁹ lásd az 1-4, 65. o.

¹⁰ lásd az 1-4, 16. o.

(folytatás a 6. oldalról)

De ha már a gyakorlati dolgoknál tartunk, hadd emlékezzek meg egy pár furcsaságot. Montessori hangsúlyozza a testi szépség fontosságát a tanároknál és az erkölcsi szépséget a festivel azonosítja.¹ A padokat a gyerekek börtönének tartja és mellözi őket.² A játékokhoz való furcsa viszonyulásáról már olvashattunk. A gyerek étrendjével kapcsolatban azt mondja, hogy a gyereket sok zsíros és édes étellel kell táplálni. Tiltja a sajt evését. Tiltja a friss zöldségek fogyasztását. Kétszeri leves evést kér naponta.³ Miért vannak ilyen furcsaságok? Nem tudjuk, de ez elegendő lehet ahhoz, hogy pusztán gyakorlati okokból is elgondolkozzunk ezen a módszeren.

Képek a legutóbbi Montessori vilákonferenciáról

Mielőtt befejezném, hadd mondjam el még Montessorinak a világ megszületéséről vallott történetét. Emlékszünk, ez az a történet, amit tanítani kell, ellentétben a mesékkel vagy népi legendákkal. Úgy tűnik

eddig senki nem kapta fel a fejét azon, hogy ez az oktatás esetleg nemzettudat romboló is lehet. A történet 300 millió évvel ezelőtt kezdődik „az óceán drámájával”. Akkor az óceánt a Trilobiták uralták, bizonyos soklábú teremtmények, köztük a Cephalopodus, amelynek lábai a fején voltak. Korszakok után végre felemelkedett a föld. Angyalok (Dévák) beszéltek ezekkel a teremtményekkel és egyeseket beemeltek maguk közé. Majd részletes leírás következik az evolúcióról. Szépen be van mutatva a nyúl nagyságú púpos teve és a disznó nagyságú elefánt. Sok nagytestű állat kipusztult, mert a *Szeretet energiájában* nem erősödött meg. Egyesek, hogy ezt megússzák, lábaikat elhagyták, és ezek az okos teremtmények lettek a kígyók! (Akkor még természetesen nem voltak mérges kígyók) Majd végre megjelenik az ember is mint az evolúció legtökéletesebb lénye.

A történet tanulsága: „Más fajok, tudatlanul elérve hasznosságuknak határát és képtelenek lévén alkalmazkodni az új követelményekhez, eltűnnek az élők sorából, ahol csak az **engedelmesek és fegyelmezettek** (kiemelés tőlem) folytatják menetelésüket, az Élet Zenéjének örömteli dallamára.”⁴ Érdekes történet, nem...? Következtetése azonban nem is annyira derűs. Sőt az a Montessori, aki rend és engedelmisség ellenes az oktatási filozófiájában, hirtelen most egy olyan világrendről és engedelmisségről beszél, amely valóban a

New Age mozgalom szlogenje. Ki felé irányul vajon ez az engedelmisség?

Remélem, látjuk már, hogy a Montessori pedagógiát nem lehet keresztyénné tenni még vallásórák által sem. Homokra épül az egész épület, a humanizmus, az evolúció, a misztika és babona homokjára. Egyetértek a híres amerikai pedagógussal Robert Thoburnnal, aki azt mondja: „Teljesen elutasítom azt a gondolatot, melynek gyökerei a humanizmusban találhatók (a Montessori és/vagy Mormon mozgalom), mely szerint a szülőknek el kell halasztaniuk a gyerekeik formális, rendszerezett, nagy mértékben fegyelmező oktatását, amíg gyerekeik kilenc-tíz évesek vagy idősebbek nem lesznek.”⁵

A Montessori oktatás tudományosnak mutatkozik, de a nagy Csaló megtévesztésének remekműve. Hadd imádkozzunk azért, hogy a keresztyéneknek ne legyen részük ebben, hogy szakítsanak az ilyen pogány filozófiákkal és másokat is erre buzdítsanak.

Bagoly Gyula

TE OTT VOLTÁL

Hol a sötét árnyak vad-buján összedőlnek
S ármány, délibábok egyre jönnek
s mindent befognak.
Hol a koldus a föld porát dicsérte,
S minden a maga igazát mérte.
Te ott voltál,
S kiemelve tenyereden hordtál.

Hol árok, s gödör volt az út,
S ki tehetette, az sem nyitott kaput.
Hol az átok volt, az igaz, a szép,
Mi hamis, az ragyogott, akár az ég.
Te akkor is, ott is
Velem voltál,
S kiemelve tenyereden hordtál.

Hol a térd roskadozott,
S a teher naponként nagyobbodott.
Hol minden már rég elveszett,
És senki, semmit nem tehet.
Tudom, KRISZTUS, te velem voltál,
S engem méltatlant,
Te méltán oltalmaztál.

Demeter Géza

¹ lásd az 1-4. 87. o.

² lásd a 2-4. 18. o.

³ lásd a 2-4. 125-136. o.

⁴ Maria Montessori, *To Educate the Human Potential*, 42. o., Kalakshetra kiadó, Adyar India 1961

⁵ Robert Thoburn, *The Children Trap*, 41. o., Thomas Nelson Inc., Nashville, Tennessee, 1986

A TEOLÓGUS DIÁKOK VALLÁSOS ÉLETE (III.)

De miért kellene Lutherhez fordulnunk? Nincs-e előttünk, a mi Urunk Jézus Krisztus példája? Jobbak vagyunk-e Nála? Bizonyára, ha volt valaha valaki, aki méltán állíthatta, hogy a közösség megszokott istentiszteletei semmit nem nyújthattak számára, az az Úr Jézus Krisztus volt. De minden szombaton ott találjuk Őt az istentiszteleten résztvevő emberek között, s nem volt a meghatározott istentiszteleteknek egyetlen olyan mozzanata sem, amely alól méltán kimentette volna magát. Még a legdicsőségesebb kedélyállapotában, vagy a leg-

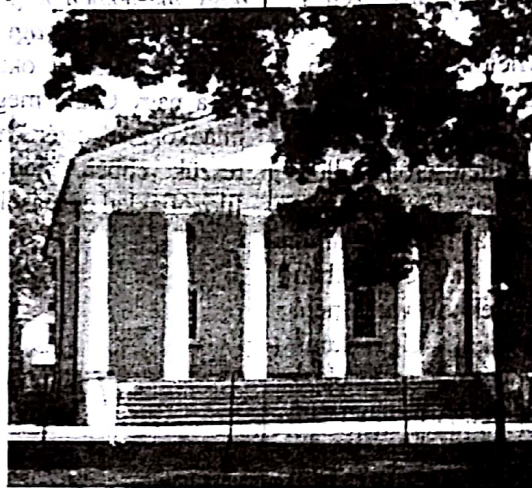
felemelőbb megtapasztalásai után is csendben elfoglalta helyét Isten népe között, s velük együtt részt vett a gyülekezet megszokott istentiszteletein. Megkereszteltetésének nagy jelenete után, amikor az egek maguk is arra rendeltettek, hogy bizonyoságot tegyenek arról, hogy Isten Őbenne gyönyörködik; a pusztai megpróbáltatások után; de még a Galileában tett nagy útja után is, „a Lélek erejével” visszajött Názáretbe. Így találjuk ezt a feljegyzésben:

„Názáretbe, ahol felneveltetett” – folytatja a csodálatos elbeszélés – „beméne, szokása szerint, szombatnapon a zsinagógába”. „Szokása szerint!” Jézus Krisztus szokásává tette, hogy az Úr napján a helyén találják őt; az istentisztelet azon megszokott helyén, ahova tartozott. Ez emlékeztetője annak az igazságnak – ami mellett Sir William Robertson Nicoll jogosan kitart –, amelyet a mi kedvelt szellemiségünkben hajlamosak vagyunk elfelejteni: hogy a legszentebb egyéni élet is aligha engedheti meg magának, hogy felhagyjon az imádat meghatározott formáival. Az egyház rendszeres nyilvános istentiszteletei – minden tökéletlenségük és tompaságuk ellenére – isteni gondviselésből adtak az egyén lelkének megtartása céljából.

Nem lehetünk bölcsebbek Urunknál ebben a kérdésben. Ha valaki azt állíthatta volna, hogy az ő lelki megtapasztalásai annyira fenségesek, hogy nincs szüksége közös istentiszteletekre; ha valaki úgy érezhette, hogy személyes életének szentsége és egysége mentesítette az alól, amire közönséges halandóknak szükségük

Ésszerű-e tehát bármelyikünknek is azt gondolnia, hogy nyugodtan megengedhetjük magunknak, hogy nélkülözzük lakóhelyünk meghatározott istentiszteletein való részvétel kegyes szokását?

van: az Jézus volt. De Ő nem tett ilyen kijelentést. Sőt, szombatról-szombatra ott találjuk az istentiszteleten, Isten népe között, nem egyszerűen a jó példamutatás kedvéért, hanem mélyebb okoknál fogva. Ésszerű-e tehát bármelyikünknek is azt gondolnia, hogy nyugodtan megengedhetjük magunknak, hogy nélkülözzük lakóhelyünk meghatározott istentiszteletein való részvétel kegyes szokását? Szükséges figyelmeztetnem azokat, akik örömet lennének olyanok, mint Krisztus, hogy vizsgálják meg: vajon utánozzák-e Őt ebben?

A princetoni Miller Chapel, ahol B. B. Warfield diákkal is összegyűltek istentiszteletre

De ha a közösség vallásos életében, annak közösségi megnyilvánulásaiban még a legköztelességtudóbb módon is részt vesztek; ezzel még nem érték el kegyességetek alapkövét. Ezt természetesen a belső szobáitokban kell keresni, vagy inkább szívetekben, egyéni vallásos gyakorlataitokban és bensőséges vallásos törekvéseitekben. Ti teológus diákokként vagytok itt; s ha vallásos emberek vagytok, akkor feladataitokat teológus diákokként kell, hogy teljesítsétek. Naponként táplálékot kell szereznetek vallásos életetek

számára teológiai tanulmányaitokban; teljes mértékben be kell kapcsolódnotok annak a közösségnek a vallásos életébe, amelynek részei vagytok. De hogy mindezt megtegyétek, a vallásos élet tüzeit élénken égve kell tartanotok szívetekben. Egész lényetek legrejtettebb zugaiban is Isten embereinek kell lennetek. Kifogynék az időből, ha arra vállalkoznék, hogy teljességgel felvázoljam előttetek az istenfélő élet módszereit. Minden Istent őszintén és komolyan kereső lélek megtalálja Őt, s ezáltal megtalálja az utat is Hozzá. Egy tanácsot viszont adhatok nektek – személy szerint rátok alkalmazva, mint olyanokra, akik lelkeszi pályára készültök –, mindig tartsátok szem előtt elhívásotok nagyságát. Azt, ami úgy mond két dologból áll: az előttetek levő feladat nagyságából, és a rendelkezésetekre álló források határtalanságából. Úgy gondolom, hogy nem hasztalanul állították, hogy ha szembesülünk az előttünk levő munka óriási nehézségeivel, az bizonyára vissza fog kényszeríteni a térdeinkre. De ha méltóképpen felmérjük a ránk bízott evangélium erejét, akkor ez is bizonyára a térdünkön fog tartani. Indíttatást éreztem arra, hogy kiemeljem ezt a sajátos szempontot, mivel úgy tűnik nekem, hogy egy olyan korszakba kerültünk, amelyben nagyon nagy szükségünk van arra, hogy figyelmeztessük magunkat az élet dolgainak és lelkeszi hivatásunk komolyságára.

(folytatás a 9. oldalon)

(folytatás a 8. oldalról)

Sir Oliver Lodge közli velünk, hogy napjainkban „a kultúra emberei nem zavartatják magukat a bűneik miatt, még kevésbé a büntetésük miatt”. Dr. Johnston Ross pedig egy nagyon szükségyszerű prédikációban tárja elénk a „modern vallásosság gondtalanságának és könnyelműségének” kérdését. Egy ilyen korban valószínűleg nem furcsa, hogy teológiai intézetünk életének figyelmes vizsgálói azt mondják, hogy legfeltűnőbb egy bizonyos eltávolodás attól a komolyságtól, amely a teológus diákokat korábban jellemezte. Hadd reméljük, hogy ez nem igaz. Ha igaz lenne, nagy bűn lenne, s amennyiben igaz, akkor nagy bűn is. Emlékeztetnék titeket ennek a komolyságnak a fontosságára, s meghagynám, hogy gyakoroljátok azt. Különösen, ha Isten embereiként, későbbi lelkészekként nem akartok szégyenkezni. Gondoljatok a lelkeszi hivatás nagyságára, azoknak a dolgoknak a nagyságára, amelyek a ti méltó vagy méltatlan voltotokon múlnak; de egyszer s mindenkorra jegyezzétek meg, hogy Isten segedelmével méltók is lesztek a feladatra. „Istennek csak egy Fia volt”, mondta Thomas Goodwin, „és Őt lelkésszé tette”. „Senki, azon kívül, aki a világot alkotta”, állítja John Newton, „nem tehet valakit lelkésszé”, azaz méltó lelkésszé.

Természetesen egy bizonyos fajta lelkészek lehettek, de nem olyanok, akiket Isten rendelt el. Elvégezhetitek a munkát minden részletében, és nem mondanám, hogy a munkátok hiabavaló lenne – mert Isten jó, és ki tudja, milyen eszközök révén viszi véghez az Ő emberek iránti jóakarátát? Helen Jackson egy gyakori vallásos élményt jelenít meg, mikor lefesti annak a magvetőnek a kétségbeesését, kinek munkája ugyan nem gyümölcstelen mások számára, de nem hoz termést a saját lelke számára:

Ó Mester, mondtam aztán, a Te éveid nem örömforrások-e? minden Ige, mely szájadból származik, visszatér-e, hogy sokszorosan saját szívemet áldja meg?

Hallgassuk meg a választ:

Éhezem, kitaposván gabonáikat, Vajúdásba pusztulok, míg az ő lelkeik megszületnek.

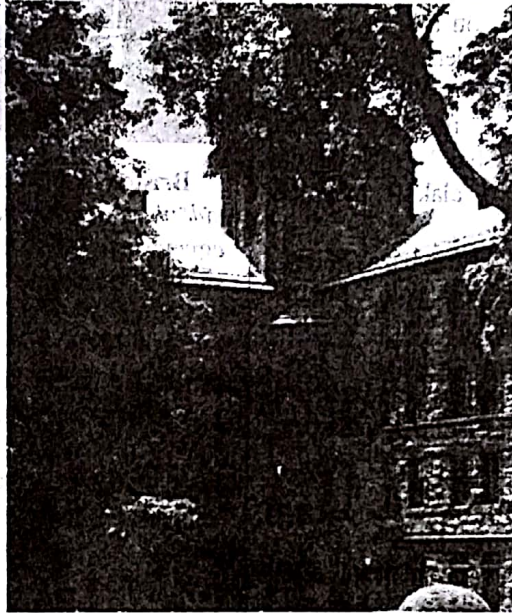
Helen Jackson nem érti ezt olyan gonosan, mint ahogy én olvasom. De mire gondol Pál akkor, amikor azt a félelmetes figyelmeztetést hangoztatja: „míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek”? És van egy még ijesztőbb lehetőség.

Megváltónk maga mondja nekünk, lehetséges, hogy megkerüljük a tengert és a szárazföldet, hogy prozelitává tegyünk valakit, és miután azzá tettük, kétszerte inkább a pokol fia lett, mint mi magunk. És nem leszünk-e abban a szörnyű veszélyben, hogy a prozelitákat a pokol fiaivá tegyük, ha nem vagyunk mi magunk a menny gyermekei? Még a gyógyító vizek sem emelkednek túl forrásaikon: a lélek folyamai meg még kevésbé engedékenyek parancsainknak. Egy tévedés sem szörnyűbb annál, mint azt feltételezni, hogy a keresztyén munkában való tevékenység átveheti a keresztyén szeretet mélységének a helyét.

Ez az oka annak, amiért ma oly sok ember csóválja a fejét azon tendencia fölött, amelyet a mi fiatal keresztyén munkásaink körében növekedni látnak: a lankadatlan tevékenykedés – legalábbis látszólag – a lelkeség, a kegyesség rovására megy. Természetesen a ténykedés jó; bizonyára az Úr ügyében versenyt kell futnunk, s nem lehet meglankadnunk. De nem helyes a ténykedés, ha azal belső kegyességünket próbáljuk helyettesíteni. Nem haladhatunk a Mártáink nélkül. De mit fogunk tenni akkor, amikor a föld teljes hosszában és széltében hiába fogjuk keresni a Máriákat? Természetesen a Máriák ma ugyanolyan kevésbé lesznek csodálva a Márták által, mint hajdanán. „Uram – tört ki Márta –, nincs-e arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak?” És azidőtől fogva ez a kitörés folyamatosan felszáll a Máriák ellen, akik az értékes kenetet, melyet a szegényeknek lehetett volna adni, *eltékozzolják*, amikor azt Istenért öntik ki; és *lusták*, amikor a Mester lábai előtt ülnek.

Az egyik – az egyházban nagy megbecsülésnek örvendő – lelkipásztort idézték ebben a vonatkozásban. Büszkén nyilatkozta (jegyezzétek meg: nem bevallotta!) egy külföldön kiadott írásában, hogy már hosszú ideje felhagyott az imádkozással. Ő csak dolgozik. Úgy tűnik, hogy az „imádkozatok és dolgozatosok” szóolás már nem mottója még a lelkipásztori életnek sem. Csak a munka és semmi imádkozás; s az egyetlen szokásban levő imádság – mondják ugyanazzal a cinizmussal,

(folytatás a 16. oldalról)

A princetoni teológia épülete, ahol B. B. Warfield tanított

ÚJ BÁBEL ÉPÜL (II.)

avagy merre tart az EVT?

„Működik ugyan már a törvényszegés titkos bűne; csakhogy annak, aki azt még most visszatartja, félre kell az útból tolatnia. És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, akit megemészti az Úr az ő szájának leheletével, és megsemmisít az ő megjelenésének feltűnésével.” (2Thessz 2:7-8)

Előző számunkban két fontos eseményt tárgyaltunk, ami meghatározza az emberiség történelmének menetét. A Babel tornya és az utolsó idők között a sódétség erői továbbra is munkálkodnak, ha nem minden esetben tűnik is fel ez számunkra. A „közbevetett” időszakban a Sátán több-kevesebb nyíltsággal végezte munkáját Isten felsége és Egyháza ellen. E „küldetésben” 1948 nagyon fontos mozzanat. Ebben az évben alakult meg az Egyházak Világtanácsa (EVT).

Első látszatra úgy tűnik, mintha az Egyházak Világtanácsának megalakulása nagy előrelépés volt a protestáns egyházak missziójának dinamikusabbá tételében. Ha azonban megvizsgáljuk ennek a világméretű szervezetnek áldatlan munkáját, kiderül teljesen antikrisztusi irányvonala. Az EVT öt konferenciáján hozott határozatok ezt mindenki előtt világossá teszik.

Oxford 1937.

Itt készítették elő az EVT

1948-as megalakuló amszterdami konferenciáját

Oxfordi konferencia (1949): „A Bibliában mi Isten élő Igéjével találkozunk.” Ha valaki eddig hiú reményeket táplált volna az EVT szellemisége felől, most kijózanodhatott. A szervezet az Isten Igéjének közikláját gyurmává alakították át. Ettől a ponttól kezdve mindenki szabadon értelmezhet, szabhatta meg a zsinórmértéket. Ezzel a határozattal valójában azt érték el, hogy a szervezetet támogató egyházat megtagadták keresztyén hitvallásukat, meghasonlottak önmagukkal.

Montreali konferencia (1963): „Isten múltbeli kijelentése a mában csak hagyománynak tekinthető.” Tehát az Igét minden korszakban újra kell értelmezni, hogy megszabaduljon a régi, mára nem aktuális elemektől. Amit az első konferencia meghagyott még az Ige autoritásából, azt a második bevégezte. Ezek után azt lehet Isten Igéje alatt érteni vagy nem érteni, ami csak tetszik. Az EVT soraiban végérvényesen megszabadult Szentírás objektív mércéjétől. Megölte az evangéliumot, de alkotott helyette egy újat. Ezt az evangéliumot azonban a

mindennapi ember nem értheti meg a szervezet nélkül, amely „minden új szituációban” megmondja, hogy mit kell hinni.

Montreal 1963.

Bristoli konferencia (1967): „A bibliai iratokban különböző tradíciók vannak, amelyek ellentmondanak egymásnak.” Az EVT e kijelentése az istenkáromlás súrolja. A konferencia résztvevői ezzel nem mást mondtak, mint azt, hogy az Isten Igéje saját magának mond ellent, ez az oka az egyházak konfesszionális megosztásának. Az eddigi konferenciák negatív eredményei nem voltak elegendők az Isten ellenségeinek, mert tovább menve már nemcsak azt állították, hogy a Biblia nem-hogy nem azonos Isten Igéjével, de azt is pimaszul megállapították, hogy ellentmond önmagának. Szóval azért jutottak az egyházak ilyen siralmas helyzetbe, mert az Igét követték. Az egyházak romlottságát tehát a Bibliának köszönhetjük!

Louvain-i konferencia (1971): „Nem a Biblia az egyedüli kánon.” Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy Isten nemcsak Jézusban jelentette ki magát, hanem minden vallásalapító által. Ez a szó szoros értelmében istenkáromlás. Ezzel a keresztyénség le is mondott arról a nagy misszióról, amit a Mindenható bízott rá. Szomorú dolog, hogy még e konferencia után is több ismert evangéliumi vezető támogatta az EVT munkáját...

Bangalore-i konferencia (1978): „Minden vallásnak egy a forrása.” Az EVT e konferenciáján leszögezte, hogy az Ószövetséget sokféle módon lehet értelmezni. Ezzel kijelentette, hogy a valóságban a keresztyénséget szinkronba lehet hozni a júdaizmussal, az iszlámmal, és más vallásokkal. Ez azt jelenti, hogy a talajból több hajtás nőtt ki, amely egyformán jó. Ezzel a döntéssel a valóságban a keresztyénséget eggyé tette más vallásokkal. Többé nem az üdvösség hordozója, hanem egy irányzat a színes kavalkádból.

Az EVT műve ezzel elkészült. Eddigi eredményeit nem tudja túlszámolni, csak tökéletesíteni. Bármit is fog tenni a jövőben, az csak az eddigi eredmények megacélozása lesz. Felkészítette a világot arra, hogy ellenállás nélkül hódoljon az antikrisztusnak.

Pápai Ernő

ÁBRAHÁM HITE

(1Mózes 22:1-19)

Kedves Olvasó, elolvasva a megadott ígérést, imádkozó lelkülettel kövessük figyelemmel, mire akár Isten tanítani e bibliai történet által. Gyakran, amikor egy ismerős bibliai részt olvasunk, hamar átsiklunk felette, azt gondolván, hogy azt már ismerjük. Pedig az ismerős ígéréseknek is van üzenete valahányszor olvassuk őket. Csendesedjünk el, és kérjük együtt Istent, hogy e sorok által is szóljon hozzád, tanítson téged engedelmességre, feddje meg a bűnt a szívedben, jobbjítsa meg az életedet és neveljen az Ő igazságában.

Az 1Mózes 22 az Ószövetség egyik kiemelkedő személyéről, Ábrahámról és az ő hitéről tesz bizonyosságot. Nem véletlen, hogy Jézus és Pál is megemlíti Ábrahám hitét. A Zsidókhöz írt levél szerzője is a hithősök közé sorolja Ábrahámot. A hit emberének is nevezhetjük. Nézzük meg, hogy milyen volt Ábrahámnak a hite, és hasonlítsuk össze a mi hitünkkel. Figyeljük meg, hogy hogyan viselkedik Ábrahám a próbák idején, miként igazolja Ábrahám az ő hitét, és hogy az ő hite miként jutalmaztatik meg.

Ábrahám hite a próbatétel idején

Az 1Mózes 12:1-ben arról olvassunk, hogy Isten kihívja Ábrahámot az ő földjéről, de nem mondja meg, hogy hova menjen. Ábrahám hit által engedelmeskedik Istennek: „és kiméne nem tudván hová megy” (Zsid 11:8). Már itt is példát vehetünk az ő engedelmességéről! A későbbiekben jön az ígélet, hogy Isten megáldja őket idős koruk ellenére Izsákkal, amit láthatunk, hogy Sára, az ő felesége ki is neveti. De Isten valóra váltja az ő ígéletét, és megajándékozza őket az ígélet örökösével, Izsákkal.

Az 1Mózes 22:7-ben olvassuk, hogy Isten újra megpróbálja Ábrahám hitét. Arra kéri őt, hogy vegye a fiát, Izsákot – akit megígért és nekik ajándékozott, az egyetlenegyet, akit szeret – és áldozza fel őt a Mórija hegyén. Ez egy nagy próbatétel Ábrahám számára. Azért is, mert Isten megígéri Izsákot, meg is adja, szövetségre is lép vele és az ő utódaival, és most arra kéri, hogy áldozza fel őt. Mintha minden megváltozott volna! Isten így próbálja meg Ábrahám hitét. És így teszi próbára a te hitedet is. Próbára tesz, hogy egyedüli Őbenne bízol-e, teljesen rá bízod-e az életedet, és hogy van-e fontosabb dolog vagy személy az életedben, mint Ő.

„...a ti kipróbált hitetek, ami sokkal becsebb a veszendő, de tűz által kipróbált aranyból...” (1Pét 1:7) Az arany, hogy csillogjon több tisztításon, égetésen kell, hogy átmenjen. Ugyanúgy, mint az Ábrahám hite a te hited is próbatételeken kell, hogy átmenjen, hogy megtisztuljon és megerősödjön. Adj hálát a nehézségekért, mert Isten ezek által erősít téged!

Mit tesz Ábrahám? Jó reggel felkel, megnyergeli a

szamarát, maga mellé veszi két szolgáját és fiát, Izsákot és elindul a helyre, amelyet mond neki Isten. Nem habozik, nem gondolkodik Ábrahám. Nem vitatkozik az Istennel, hanem fontosnak látja az engedelmességet. Nem menekül az Úr színe elől, mint Jónás próféta, hanem egyenest a cél fele halad. Nem vár egy-két napot, egy-két évet; hanem komolyan veszi a parancsot. Nem arra figyel, hogy mit fog mondani Sára a felesége, hanem elsőb volt az Úr iránti engedelmesség. Testvérem te miként engedelmeskedsz Isten parancsának? Amikor Isten szól hozzád az Ő Igéjében, te komolyan veszed-e? A próbatételek is fontosnak tartod-e Isten parancsolatait? Ugye, ilyenkor szokott jönni az a „de”. Igen, Uram, én engedelmeskedek neked, de mi lesz az ígéretteddel? Igen, Atyám, én vállallak téged, de mi lesz... Én engedelmeskedek neked, de... Ábrahámnál nem találjuk ezt, ő kora reggel felkel és elindul a Mórija hegyére. Lett volna ideje meggondolni és visszatérni, mert háromnapi járóföld volt odáig (kb. 80 km). De nem teszi, hanem megy a cél fele engedelmeskedve Istennek. Te hogyan reagálsz az Úr parancsára? A próbatételek idején lázadsz vagy engedelmeskedsz Isten Igéjének? Tanulhatunk Ábrahámától, a hit emberétől, hogy ő hogyan engedelmeskedik Istennek a próbatétel idején is!

Ábrahámnak a hite igazoltatik

Az 1Mózes 22:8-ben Ábrahám hite igazoltatik. Az előző versben Izsák kérdezi Ábrahámot, hogy hol van az égő áldozatra való bárány. Ábrahám válasza: Isten majd gondoskodik az égőáldozatra való bárányról. Ezzel Ábrahám igazolja az ő hitét. A mindenható Isten majd gondoskodik. Nem mondja: „te leszel az fiam,” és az sem tudja, hogy majd lesz egy kos, amit fel fog áldozni, hanem az ő hitéről tesz bizonyosságot. Ábrahám hite nem ingadozott meg a kérdést hallván. Nem is kételkedve válaszol, hanem meggyőződéssel. Te hogy állsz ezzel kedves Olvasó? Igazoltatik-e a te hited ilyen szorult helyzetekben. Amikor kérdések özönével árasztanak el, te igazolod-e a te hitedet. Amikor emberek, vagy keresztyének kérdeznek református hitedről meggyőződéssel válaszolsz-e nekik? Vagy alább hagyod a mércét, és úgy gondolod, hogy nem kell olyan komolyan venni. Kitarasz-e az úton, a Mórija felé, vagy próbálsz engedni hitedből, megalkuszol és másoknak is tetszelegsz? Ábrahám hite igazoltatik, teljesen engedelmes az Atyának egészen a végsőkig. Kedves Olvasó, amikor ilyen helyzetekbe kerülsz, igazolod-e a te hitedet?

Ábrahámnak a hite megjutalmaztatik

Ábrahám kitarása jutalmat nyert. Az ő legnagyobb jutalma az volt, hogy nem kellett fiát feláldozza. „Ne nyíjtss ki a kezedet a gyermekre, és ne bántsát őt, mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek én érettem.” – olvassuk a 12-ik versben. (folytatás a 18. oldalon)

KRISZTUS ÓSZÖVETSÉGI ELŐKÉPEI

„*Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképpen szólott hajdan az atyáknak, ez utolsó időkben szólott nekünk Fia által.*” (Zsidók 1:1,2)

Ha végigolvassuk az Ószövetséget, szinte mindenütt találunk utalásokat az eljövendő Messiásra, Jézus Krisztusra. Már a bűneset után Isten azt mondja az elbukott emberek, hogy asszony magva (Jézus) legyőzi az ördög és a bűn hatalmát (1Mózes 3:15).

Mielőtt a zsidók kiszabadulnak az egyiptomi rabszolgaságból, Isten azt parancsolja nekik, hogy ölienek meg egy hibátlan egyéves bárányt, és annak vérével kenjék meg ajtófélfáikat, majd készítsék el és egyék meg a bárányt készerű mártás kíséretében (2Mózes 12:1-28). Mi másra mutatna ez a szertartás, ha nem Isten Bárányára, aki hordozta és elvette bűneinket a kereszten? (János 1:29)

Jézusról tettek bizonyosságot az ószövetségi ceremóniális törvények is (áldozatokkal, ételekkel, ünnepekkel kapcsolatos). A próféták is róla beszéltek, amikor a Messiásról jövedöltek. Sőt Isten Igéje arról is beszámol, hogy

voltak bizonyos személyek, akik Krisztus előképei voltak. Mit jelent az, hogy Krisztus előképe valaki? Azt, hogy egy-egy ószövetségi személy olyan dolgokat cselekedett, amelyek párhuzamba állíthatók Megváltónk munkájával, küldetésével. Az alábbiakban három ilyen emberrel fogunk foglalkozni: Melkisédek, Józsué, Dávid.

Melkisédekről, először az 1Mózes 14:18-20-ban olvassunk. Névének jelentése: igazság királya. Ő „Sálem királya” (Sálem Jeruzsálemet jelentette, Zsolt 76:3) Továbbá ő a Magasságos Isten papja is. Ábrahámot megáldotta, és Ábrahám tizedet adott neki mindenéből. Felmerül a kérdés: Milyen párhuzam vonható Urunk és Melkisédek közé? Több dologban is hasonlít Melkisédek Jézus Krisztusra. Először is Isten papja volt. A pap feladata az volt, hogy a nép bűneiért áldozatot mutasson be és közbejárjon a népért (3Mózes 5:7).

Jézus Krisztus is pap volt. De ellentétben az ószövetségi papsággal, ő önmagát áldozta fel bűneinkért (Zsidók 9:14), hogy megtisztuljunk minden büntől. Mivel megszabadított bennünket minden büntől, áldozata tökéletes volt, nem volt szükség annak megismétlésére. (Zsidók 10:14). Ebben is különbözött az ószövetségi papoktól.

Melkisédekről azt mondja az Ige, hogy: „*Apa nélkül, anyja nélkül, nemzetség nélkül való; se napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlónak tétetvén az Isten Atyához pap marad mindörökké.*” (Zsidók 7:3) Melkisédek Jézus Krisztusra mutat. Krisztusnak sem tudjuk napjainak kezdetét, hiszen Urunk örökkévaló. Erről tesz bizonyosságot Jézus, amikor azt mondja, hogy „*mielőtt*

Ábrahám lett én, vagyok” (János 8:58) Ézsaiás úgy fogalmazza ezt meg, hogy Isten Fia az örökkévalóság atyja (Ézsaiás 9:6).

Józsué a Nun fia volt. Izrael egyiptomi rabszolgasága idején születhetett kb. K.e. 1500-ban. Az Egyiptomból való kivonulás után, Mózes őt bízta meg Izrael seregeinek vezetésével, amikor azok Amálek ellen harcolnak (2Mózes 17:9). Amikor győz az amálekíták ellen, Mózes a *Jóhosua* nevet adja neki, ami magyarrá fordítva azt jelenti: *Isten megszabadít* (4Mózes 13:17). Ott volt a kémek között, akiket Mózes küldött ki, hogy kikémleljék az Ígéret Földjét. Ő és egy másik kém (Káleb) azt állították, hogy az Úr segítségével elfoglalhatják az Ígéret Földjét. (4Mózes 14:7-10). Később ő vette át Mózes helyét, és ő vezette be Izrael népét az Ígéret földjére. (4Mózes 27:18-23).

Józsué és Urunk neve ugyanazt jelenti. (A Jézus név a Józsué név görög megfelelője.) A Máté 1:21-ben az angyal ezt mondta Józsefnek: „*nevezd nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg*

...valaki csak úgy léphet be Isten országába, ha elfogadja Jézus Krisztus vezetését.

népét annak bűneiből.” Józsué által Isten egy csatában szabadította meg népét az ellenség kezéből. Jézus a keresztfán győzött a legfőbb ellenségeinkkel (bűn, kárhozat és az ördög) szemben és ez által tökéletes szabadságot adott nekünk. Pál apostol ezt mondja erről a csodálatos dologról: „*Halál! Hol a te fullánkod? Pokol! Hol a te diadalmaid? A halál fullánkja pedig a bűn; a bűn ereje pedig a törvény. De hála Istennek, aki diadalmat adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által.*” (1Kor 15:55-57)

Józsué volt az a személy, aki bevezette Isten népét Kánaán földjére, a tejjel és mézzel folyó földre. Jézus Urunk pedig elvezet bennünket az atyai házhoz (a mennybe), ahol nem lesz többé fájdalom, sem könny, hanem örök boldogság. De ez csak Jézus vezetése mellett érhető el. „*Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha énáltalam.*” (János 14:6) A zsidó nép annak idején csak úgy mehetett be Kánaánba, ha elfogadta Józsué vezetését. Ugyanígy, ma valaki csak úgy léphet be Isten országába, ha elfogadja Jézus Krisztus vezetését.

Dávid az Ószövetség egyik legkimagaslóbb alakja. Névének jelentése: a szeretet. Júda törzsből származott. Ő volt Izrael második királya. Egyik legfontosabb jellemvonása az volt, hogy igyekezett teljes mértékben alávetni magát Isten akaratának (2Sámuel 7). Ez annyira igaz volt, hogy amikor egy későbbi zsidó király engedelmes volt Istennek, az Ige azt mondja róla, hogy úgy cselekedett: „*mint atyja Dávid*”.

(folytatás a 19. oldalon)

MIT TEHETSZ AZ ÁLLANDÓ AGGODALOM ELLEN?

Jánost egy örökösen aggodalmaskodó emberként ismerte minden barátja. Egy nap István meglátta aggodalmaskodó barátját, amint az örömtől eltelve sétált az utcán, s közben füttyö-részett és dudorászott egy hatalmas mosollyal az arcán. Úgy tűnt, mint akinek a világon nincs semmi gondja. István alig hitt a szemének, így elhatározta, hogy kideríti mi is történhetett.

- János, mi történt veled? – kérdezte.
- Már nem látszol olyan gondterheltnek.
- Hát ez csodálatos! Már hetek óta nem aggódom semmi miatt.
- Ez nagyszerű! Hogy sikerült ezt elérned?
- Felfogadtam valakit, hogy aggódjon helyettem – magyarázta János.
- Micsoda?!
- Úgy, ahogy mondom.
- Nos – tűnődött István –, ez egy újabb problémát vet fel. Mondd csak, mennyit kér ez az illető tőled?
- Százezer forintot egy hétre.
- Százezer forintot egy hétre?! Hogyan tudsz összeszedni százezer forintot egy hét alatt, hogy fizetni tudj neki?
- Emiatt aggódjon ő – válaszolta János.

Hát nem lenne nagyszerű? Nem kívánod néha azt, hogy bárcsak lehetséges lenne, ha helyetted valaki más foglalkozna aggodalmaiddal? Nos, a Biblia azt mondja, hogy ez igenis lehetséges. Isten valójában bátorítja arra az övéit, hogy minden gondjukat reá vessék (1Pt 5:7). Mindebben az a legjobb, hogy neked nem kerül egy filléredbe sem. Isten ingyen ajánlja fel neked, hogy Magára vállalja minden gondod-bajod. Azért, mert Ő ezt meg is teszi, és mert megparancsolta, hogy ne aggódjunk mindenfajta aggodalmaskodás bűnnek számít. A Szentírásban Isten folyamatosan int minket, hogy ne aggódjunk. Ha nem engedelmessékedünk Isten Igéjének, az is bűn. Az aggodalmaskodást nevezhetnénk talán egy tipikus magyar bűnnek.

AZ AGGODALMASKODÁS KÖVETKEZMÉNYEI

Az aggodalmaskodás gyomorfekélyt eredményezhet, elveheti az életerőt az embertől és korai halálhoz vezethet. Az aggodalmaskodás képtelenné tesz az élet problémáival megbirkózni. Az aggodalmaskodás Istenbe vetett hitünk hiányát tükrözi és gátol a felelősségvállalásban, valamint Jézus Krisztus szolgálatában. Az aggodalmaskodás bűn.

Lehet, engedsz annak, hogy az aggodalmaskodásod visszatartsd attól, hogy olyan hűséges életet élj, amilyent Krisztus szeretne. Talán még az aggodalmaskodásod miatt is aggódsz! Amit tudni szeretnél az az, hogy *mit tehetnél ez ellen?* Mit mond erről a Biblia, hogy hogyan lehet leküzdeni ezt a bűnt? Azt, hogy ez igenis lehetséges, meg lehet ettől szabadulni.

Sok keresztyént megbénít ez a probléma. Gábor, a mérnök azt a feladatot kapta, hogy építsen fel egy hatalmas irodaházat. A feladat sokkal nagyobb horderejű volt, mint amivel valaha is szembesült, és rengeteg problémát hordozott magában. Aggasztani kezdtek ezek a problémák. Ezeknek engedve, végül a problémák eluralkodtak felette. Az építési vállalkozók és alvállalkozók egymással harcoltak; a villánszerelők és az ácsok nem tudtak közös nevezőre jutni. A határidőket is sorozatosan túllépték. Nap mint nap a munka miatt aggódott, egyre többször leblokkolt és egyre kevésbé tudott a mindennapok problémáival foglalkozni. Ahogyan figyelte ezt az egészet, minden nap arra a következtetésre jutott, hogy ez már túl sok és nem bírja tovább elviselni. Végül egy nap letette írószerét, felállt székéből, hátat fordított és kisért az irodából. Gábor keresztyén volt és lelkigondozásra ment. Ott meglelte a választ.

Mit jelent az aggodalmaskodás? Az Újszövetségben a görög szó jelentése: megosztani, elválasztani, szétépíteni. A szó elénk tárja az aggodalmaskodás *következményeit* azt, hogy ez milyen hatással jár ránk nézve. Az aggodalmaskodás önmagában azonban *a jövő miatti nyugtalan-kodást* jelenti. Az aggodalmaskodás nyugtalansággal jelent olyasmi felől, amit valaki *nem tud befolyásolni* és *nem is lehet biztos felőle*. Ezért érezzük úgy, mint szétszakítana bennünket. Az, aki aggodalmaskodik a jövőbe tekint, de ez a jövő még nincs itt. Nincs semmi kézzelfogható, semmi, amit tenni lehetne. Az aggodalmaskodó személy nem tudja a jövőt befolyásolni; nem ismeri még, hogy milyen lesz. Istenen kívül senki sem tudja, hogy igazán mit hoz majd a jövő. A Biblia sze az aggodalmaskodás nyugtalan-kodás az ismeretlen befolyásolhatatlan jövő miatt, ami szétszakítja az emi. Ha ez igazából az aggodalmaskodás – mondod – akkor mit tehetek ellene?

Figyelj Jézusra, Ő tudja a választ. Ezt mondja: *aggodalmaskodjatok*” (Mt 6:31). A dolgot nem láttam itt ennyiben; azt is elmagyarázza, hogy miként leaggodalmaskodáson úrrá lenni. Egy fontos be- amelyben az élet nélkülözhetetlen dolgai miatti ag- mat is érinti, a következő jelentőségteljes sz- fejezi be: „*Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap* (Mt 6:34). Az Úr Jézus érthetően elmagyarázta, a aggodalmaskodást annak rossz hatásai teszik káro-

(folytatás a 14.)

(folytatás a 13. oldalról)

Az Úr azt mondja, hogy helytelen a *holnap* lehetséges problémáinak engedni, hogy már *ma* szétszakítsanak.

Krisztus két napot állít szembe egymással: „*Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől, mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég minden napnak a maga baja.*” Ezekben a szavakban lelhetsz rá Isten válaszára az aggodalmaskodást illetően. Minden napnak megvan a maga baja. Ne foglalkozz a holnapi problémákkal; jut éppen elég mára is! A holnap mindig Istené és az Ő kezében van. Ha bármikor is megkíséreljük ezt elvenni Tőle, akkor olyat próbálunk eltulajdonítani, ami az Ővé. A bűnösök olyasmit akarnak a magukénak tudni, ami nem az övék és ezáltal önmagukat tesszik tönkre. Isten csak a mai napot adta nekünk. Szigorúan megtiltja, hogy amiatt kezdjünk nyugtalanzkodni, ami esetleg majd megtörténhet. Ennek eldöntése teljes mértékben csak Rá tartozik. A szomorú tény az, hogy az aggodalmaskodó emberek nemcsak, hogy azt akarják, ami tiltott, hanem képtelenek hasznát venni annak, ami már birtokukban van.

Mielőtt azonban tovább mennénk, egy dolgot tisztáznunk kell. Krisztus egyáltalán nem ellenzi a holnap dolgainak és teendőinek megtervezését. Nincs az ellen, ha gondolkodunk ezen vagy tervezgetünk a holnapot illetően. Amit tilt azonban, az nem más, mint az aggodalmaskodás. Ez egy olyan fajta nyugtalanság, ami darabokra szaggatja az embert. A Máté 6-ban Jézus nem a holnap megtervezése ellen szól.

Jakab szavai döntő fontosságúak ennek a dolognak a megértésében (Jak 4:13). Néhányan tévedésből úgy értelmezték Jakab szavait, hogy ő minden fajta tervezgetésnek ellene van, de ez pont gyökeres ellentéte annak, amit mondani akar. Ebben a szakaszban valójában azt magyarázza el, hogy hogyan kell terveket szöni. Megtiltja a nem helyénvaló tervezgetést, de ugyanakkor megmutatja, hogyan tervezzünk úgy, ahogyan azt Isten kívánja tőlünk. A tervezgetés és az aggodalmaskodás két teljesen különböző dolog.

– Hogyan kellene akkor terveznünk? – kérde. Jakab választ ad erre a kérdésre: „*Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, im ezt, vagy am azt fogjuk cselekedni. Ti ellenben elbizakodottságotokban dicsekedtek: Minden ilyen dicsekedés gonosz.*” Most már láthatod a különbséget. Jakab azt mondja, hogy igenis kell tervezned (ez elkerülhetetlen számodra), de *aggodalmaskodás nélkül*. Az aggodalmaskodó ember beképzeltlen viselkedik, mert azt hiszi, hogy úgy ismeri

saját jövőjét, mint a tenyerét. Jakab azt mondja, hogy Istennek kell bemutatnod minden terved a következő szavak kíséretében:

– Uram, a legjobb képességeim szerint próbáltam meg terveimet felvázolni a Te akaratod szerint, ahogyan ezt a Bibliából tanultam. De Te, Uram, szuverén vagy, így kezdedbe helyezem e terveket. Legyen meg a Te akaratod!

Keresztyénként tudhatod, hogy az élet Istené a teremtés által. Ugyanakkor Jézus Krisztus halálának az árán vétettél meg, aki saját életét adta azért, hogy megváltson téged a bűntől és az örök haláltól. A következő lélegzetvételeddről is Ő dönt, így ezt kell mondanod:

– Uram, elődbe teszem terveimet, hogy akaratod szerint dönts azok felett.

Ha úgy nyújtod át Istennék felülvizsgálatra terveidet, hogy örömmel fogadod azt a javított változatot, amit Ő ad

vissza neked, akkor úgy készíted terveidet, ahogyan ezt Jakab javasolja. A keresztyén csak ily módon tekinthet a jövő elé. Az a fajta tervezés, amely aláveti magát Isten módosításának nem

vezet aggodalmaskodáshoz. Miért is kellene aggódni, ha igazán Isten kezébe helyezted legfontosabb terveidet?

Most pedig térjünk vissza a Máté 6-hoz, hogy felfedezzük benne Jézus megoldását az aggodalmaskodásra. Mit tudsz a nyugtalansággal kezdeni, amikor Jézus azt mondja, hogy nem szabad a holnap miatt aggodalmaskodnod? A nyugtalanságot nem tudod egyszerűen kikapcsolni; lehetetlen, hogy teljesen megszabadulj tőle.

– Hogyan iktathatnám ki az érzéseimet? – mentegetőzöl. E kérdés válasza a kulcs az aggodalmaskodás problémájának megoldásához. Krisztus nem arra kér, hogy szüntesd meg a nyugtalanságod, hanem helyette annak irányultságon változtass. A nyugtalanságnak nem a holnapra kellene irányulni. Az effajta nyugtalanság szaggat szét bennünket.

Ha legfontosabb terveid az Úr kezébe helyezted, akkor figyelmedet elfordíthatod a holnapról. Nem kell már többet emiatt nyugtalanzkodnod, hanem minden erődöt, energiádat és mindent, ami most a rendelkezésedre áll, a *mára* zúdíthatod. Ez az a kulcs, ami rázárja az ajtót az aggodalmaskodásra, de kinyitja a béke előtt. *Koncentrálj a mára!*

A nyugtalanzkodás önmagában nem helytelen. Minden érzés, amit Isten az emberbe helyezett, elfogadható a megfelelő helyen. Ha a helyes módon, a parancsolatoknak és Isten Igéjének alapelvei szerint használják, akkor helyes. Az érzelmeket azonban használhatjuk nem a megfelelő módon is.

(folytatás a 15. oldalon)

(folytatás a 14. oldalról)

Az érzelmi nyugtalanság az az Isten adta képesség, ami mozgósítja a testi és szellemi erőket arra, hogy a problémára összpontosítsanak. Amikor ezek az erők mégis a holnapra koncentrálnak, akkor a test kémiai és biológiai energiái célt tévesztenek, mert elöntik ugyan a testet, de nem kerülnek felhasználásra. Nem tudnak működésbe lépni, mert nem lehetnek hatással a jövőre. Az aggodalmaskodás egyre több ilyen erőt mozgósít, ami ha felhasználatlan marad, annak egy része kémiai úton támadja meg a gyomor belsejét.

Ha a mára koncentrálsz, akkor ez az erő nem rossz irányba hat, hanem jól használódik fel. A nyugtalanságod jelentőséget nyer és az energiáidat eredményesen hasznosíthatod Jézus Krisztus szolgálatában, hogy *megoldd* a problémákat ahelyett, hogy *aggódnál* miattuk. Ez az, amit Jézus is mond: „*Ne aggodalmaskodjatok a holnap felől; mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég minden napnak a maga baja.*” A ma problémáival törődj; azokkal a gondokkal *foglalkozz*, amikkel most kell megbirkóznod! Ez a kulcsa az aggodalmaskodás kiküszöbölésének.

A jelenlegi problémák feletti nyugtalankodás nem fog darabokra szaggatni, *mert* ezekkel el tudsz bánni, és most tudsz valamit tenni, hogy *megoldd* őket. Erre azért vagy képes, mert ezek a problémák most vannak *itt*, a konkrét valósággal van dolgod.

Péter rájött, hogy a mai nap problémáival kezdhet valamit. Először is leült és alaposan megvizsgálta a problémák jellegét, majd az egész megoldására egy próbatervet vázolt fel az Úr kezébe téve mindazt imádságban. Aztán egy közelebbi pillantást vetettünk az elkövetkező hétre, hogy elhatározza (ha az Úrnak is úgy kedves), mit tehetne azon a héten. Végül megnézte a mai napot és feltette a kérdést: – Mit tehetnék most? Péter az egész erdőt vette számításba és arra a következtetésre jutott, hogy az túl sötét, túl sűrű és túl nagy ahhoz, hogy kivágja. Az effajta gondolkodásmód helyett Péternek meg kellett tanulnia azt mondani:

– Isten kegyelméből ma három fát vágok ki. Aztán minden energiáját arra kellett összpontosítania, hogy kivágja azt a három fát; a többiről egyelőre meg kell feledkeznie. Másnap másik három fát kell kivágnia, és rá egy napra még hármat, majd az azt követő napon lehetőleg négyet. Ahogyan naponta három-négy fát kivágott, egyszer csak eljött az az idő, amikor az erdő másik végén megpillantotta a fényt. Péter megoldotta aggodalmaskodásának problémáját azzal, hogy minden egyes nap csak az aznapi gondokra próbált megoldást találni.

Az aggodalmaskodó semmit sem képes megtenni, mert a holnap problémáin dolgozik. A dolog lényege azonban az, hogy egyáltalán nem cselekszik. Semmit sem kezdhetsz olyan ismeretlen problémákkal, melyeket még a jövő rejt el.

Ha hűségesen munkálkodsz Krisztusért, és minden energiádat arra fordítod, hogy ami tőled telik azt megtegyed a ma felmerülő problémák megoldásáért, akkor este fáradtan, de elégedetten térhetsz haza. Mikor is kerített utoljára hatalmába az a kellemes érzés? Nem az a fáradt és elégedetlen, hanem az a fáradt, de mégis elégedett érzés a nap végén, ami csak akkor jön, amikor azzal a tudattal térsz nyugovóra, hogy az energiáid Isten vezetésére szerint használtad fel?

Tudod-e, hogy a Szentírás rámutat arra, hogy az aggodalmaskodó emberek közül sokan *lusták*? Nos, ez az, amit maga Jézus mondott azzal a bizonyos aggodalmaskodóval kapcsolatban, aki félt a jövőtől és efelőli aggodalmára hivatkozva megpróbált kibúvót találni jelenlegi kötelezettségei alól. Jézus azonban *lustának* nevezi őt.

A Máté 25-ben Krisztus egy történe-

tet mesél el három szolgáról, akikre pénz bízott azzal a céllal, hogy befektessék. Amikor az uruk visszatér, kikérdezi őket a befektetésüket illetően. Az, aki a legtöbb pénzt kapta megdúplázta a kapott összeget és a második is ekképpen tett. A harmadik azonban bevallja, hogy elásta a pénzt a föld alá. Amikor az úr visszatér, a szolga kiássa azt, az ura elé viszi ezt mondva: „*Azért féltem, elmentem és elástem a te talentomodat a földbe; ímé megvan a mi a tied.*”

A szolga félt a pénz befektetésének esetleges következményeitől. Egyfolytában csak aggódott és aggódott, míg végül megbénult. Aggódott és nem tett semmit. Az ura válasza ez: „*Gonosz (jegyezzük meg, hogy aggódni bűn) és rest szolga... El kellett volna tehát helyezned az én pénzemet a pénzváltóknál; és én, megjövé, nyereséggel kaptam volna meg a magamét.*” (Mt 25:26-27) *Vagyis legalább azt a legkisebb dolgot megtehetted volna, ami tőled tel, de te nem tetted. Lusta szolga vagy.*

Az aggodalmaskodó *semmit sem képes* megtenni, mert a holnap problémáin dolgozik. A dolog lényege azonban az, hogy egyáltalán *nem cselekszik*. Semmit sem kezdhetsz olyan ismeretlen problémákkal, melyeket még a jövő rejt el. Az aggodalmaskodás olyan, mint egy hintaszéken hintázni; rengeteg energiát fordítasz rá, mégsem jutsz el sehova. *Valamit* mindig *tehetünk* a ma problémáival (1Kor 10:13). Még ha a körülményeiden nem is tudsz változtatni, a Szentlélek megszentelő ereje által a te probléma iránti hozzáállásod megváltozhat. *Te* magad meg tudsz változni, ha más nem is, és akkor már jó irányba történt valami.

Íme egy egyszerű problémamegoldó sorrend arra az esetre, ha azon kapod magad, hogy a cselekvés helyett aggodsz.

(folytatás a 16. oldalon)

(folytatás a 15. oldalról)

Az aggodalmaskodás helyett inkább azonnal ülj le és írd le az alábbi három kérdést egy lapra, hagyva alattuk egy kis helyet, hogy a későbbiekben oda írhasd!

1. Mi a problémám?
2. Mit akar Isten, hogy tegyek a problémával kapcsolatban?
3. Mikor, hol és hogyan kezdjek hozzá?

Néha már az is vezethet megoldáshoz, ha megnevezed magát a problémát azzal, hogy szavakba foglalod és leírod. Miután ezt megtetted azonnal a Szentíráshoz kell fordulnod a megoldásért. Kérdezd meg magadtól: „Hogyan intézhetném el ezt a problémát Isten dicsőségére?” Akkor pedig ne elégedj meg a jó megoldásokkal és ragyogó ötletekkel; láss munkához! Tervezd meg a lépéseidet és kezd a legnehezebb feladattal! Emlékezz Ábrahámra, aki – ahogy a Szentírás mondja – *korán* felkelt, amikor azt a szívzaggató parancsot kapta, hogy áldozza fel Izsákot, az egyetlen fiát, akit szeretett (1Móz 22:3). Abban az ígeszakaszban megleled Isten válaszát az aggodalmaskodásra.

Végezetül csak egy zárógondolat maradt. Mindez, amit itt leírtunk, keresztyének számára íródott, de ha esetleg te még nem ismeréd Jézus Krisztust, mint Megváltót, hadd szóljak most hozzád egy pár szót. Amíg Isten azt mondja, hogy a keresztyéneknek semmi felől nem kell nyugtalanodniuk, addig neked *minden* miatt aggódnod kell. Számódra ilyen ígéretet a Római 8:28 nem tartogat. Ez az ígéret kizárólag az Istenhez tartozóknak adatott: „*Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van.*” A problémákra Jézus Krisztuson kívül nincs más megoldás. A másik út végén csak az örökké tartó pokol van. A pokol az Ige úgy is bemutatja, mint a teljes sötétség és magányosság helyét. Akik a pokolban vannak olyanok, mint a tévelygő csillagok, melyek fényevrekkre vannak egymástól. Ami még rosszabb, hogy Isten jelenlétét nélkülözve fognak elszigetelten és magányosan bolyongani örökké: „*Akik meg fognak lakolni örök veszedelemmel az Úr ábrázatától, és az ő hatalmának dicsőségétől.*” (2Thessz 1:9) Ez a legszörnyűbb tény. A pokol egy olyan borzasztóan magányos hely, ahol az emberek ahelyett, hogy a jövő miatt aggódnának a múlt emlékében fognak gyötrődni. Az Istentől való elszakadás azon a helyen válik szörnyű valósággá.

De Isten talán már munkálkodik egy ideje szívedben, hogy meggyőzzön bűnös voltod felől. Meglehet, hogy azért adta kezébe ezt az írást, mert azt akarja, hogy bizalmad Jézus Krisztusba helyezd. Ő meghalt a kereszten olyan bűnösök helyett, mint amilyen te is

A problémákra Jézus Krisztuson kívül nincs más megoldás. A másik út végén csak az örökké tartó pokol van.

vagy, hogy megváltsa őket a rájuk váró pokoltól. Mindenki, aki hisz abban, hogy Jézus Krisztus meghalt érte, bűnbocsánatot nyer és a pokol helyett az örök élet ajándékában részesül. Egy olyan élettel, mely örök élet Istennel a mennyországban. Isten ígérete így hangzik: „*Valakik pedig befogadják őt [Jézus Krisztust], hatalmat ad azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, a kik az ő nevében hisznek.*” (Jn 1:12) Miért nem fogadod be őt és vedd bizalmad belé éppen most? Ne csupán aggodalmaskodj – cselekedj! Isten Igéjének engedelmeskedve cselekedj!

Tőled pedig, aki ismered Őt, hadd kérdezzem meg:

– Nem szükséges-e neked is bűnbánatot tartanod az aggodalmaskodás vétke miatt? Ha igen, akkor valld meg bűnödöt, aztán fogadd úgy minden egyes nap problémáit, ahogy jönnek, és foglalkozz az aznapra esővel Jézus Krisztusért!

Jay E. Adams

A TEOLÓGUS DIÁKOK VALLÁSOS ÉLETE

(folytatás a 9. oldalról)

amellyel azt mondják, hogy Isten a legnagyobb seregek mellett harcol – csak a munka.

Azt fogjátok mondani, hogy ez egy határeset. Hála Istennek, így is van. De a modern élet folytonos – majdnem azt mondtam, hogy értelmetlen – tevékenységei magukban hordozzák ezt a veszélyt. Vigyázzatok arra, hogy ez ne legyen érvényes a ti esetetekben. Imádkoztok-e? Mennyit imádkoztok? Mennyire szerettek imádkozni? Milyen helyet foglal el életetekben az Istennel eltöltött csendes óra?

Biztos vagyok benne, hogy ha egy igazi pillantást vettek arra, hogy mi a kereszt szolgálata, amelyre készültök, és arra, hogy milyenek kellene lennetek, ha erre a szolgálatra készültök; imádkozni fogtok tiszta szívből: Uram, kicsoda elégséges ezekre a dolgokra? Lelkeitek ezzel a kéréssel lesznek elárasztva: Uram, tégy elégségesé ezekre a dolgokra!

Az idős Cotton Mather írt valamikor egy nagyszerű kis könyvet, mely a lelkesítő pályára készülő diákok útmutatója hivatott lenni. A nem túl vidám cím, amelyet adott neki így hangzik: *Manductio ad Ministerium*. De egy mesteri fogással egy alcímet is hozzáadott, ami még kifejezőbb. Az alcím: „*A trombiták megszólaltatására készülő angyalok*”. Ez az, aminek Cotton Mather nevez benneteket: angyaloknak, akik a trombiták megfívására készülnek! Vegyétek magatokra ezt a megnevezést és éljétek aszerint.

Szenteljétek nappalaitokat és éjszakáitokat az eszerint való életnek! És aztán talán, amikor odakerültök, hogy megszólaltassátok a trombitákat, a hang igazi lesz, és tiszta, és erős, és talán a síron is áthatol és felébreszti a halottakat.

Benjamin B. Warfield

SZENCZI MOLNÁR ALBERT

(1574-1634)

Székely eredetű katonacsalád sarjaként a nyugat-felvidéki Szencen született. Székelyföldről elszármazott őseire az idegen környezet a Székely családnevet ragasztotta. Albert apja viszont már nem a kardforgatást választotta élethivatásul, hanem a molnárságot, ezért új ragadványnevet kapott,

a Molnárt. Fia neve aztán kiegészült a szülőhelyre utaló előtaggal és így lett a kor szokása szerint Szenczi Molnár Albert. Ha életét Szencen élte volna le, akkor a Molnár Albert névvel kellett volna megelégednie, de ő református hitének és nemzetének felemelése érdekében vándortudóssá vált.

Élete nagy részét külföldön élte le. Egyik egyetemről a másikra iratkozott be és töltött azokon néha több évet is, de volt házitanító, kántor, nyomdákban korrektor. Német nőt vett feleségül, akivel a hányatott élet ellenére szép családot nevelt. Időről-időre hazatért. Bejárta az országot, pártfogókat keresett nagy tudományos, könyvkiadási vállalkozásaihoz, mindig ellátogatott Szencre. Külszörökben is előkelő és gazdag emberek anyagi támogatását, erkölcsi segítségét kellett keresnie, és meg is találta. Még Rudolf császár és magyar király is fogadta Prágában, s úgy elnyerte tetszését, hogy nem eresztette el üres kézzel. Nem csoda, hogy ez a tehetséges és nagy munkabírási tudós egy könyvtárra való könyvet adott ki, közte a Szentírást kétszer javított szöveggel (1608-ban és 1612-ben).

Szenczi Molnár Albert 1590. november 1-én indult első külföldi útjára. A híres wittenbergi egyetemen és aztán másutt megerősödött benne az a felismerés, hogy Magyarország kulturálisan lemaradt Európa élmezőnyétől. Ezt akarta leküzdeni 1604-ben megjelent latin-magyar és magyar-latin szótárával, latinul megírt magyar nyelvtanával, nyugati prédikációk és más teológiai könyvek lefordításával. 1607-ben 90 nap alatt elkészült a 150 zsoltár német verses szövegének magyar műfordításával úgy, hogy a nyugati reformátusok körében használt francia dallamra illeszkedő szép magyar versekké tette át azokat. Azóta is azokat éneklék a magyar reformátusok. Még abban az évben *Kis katekismus* címen a Heidelbergi Káté summáját adta kézbe. 1624-ben aztán megjelent végre magyarul az ő fordításában, de Bethlen Gábor erdélyi fejedelem megbízásából és költségén Kálvin János: *Institutio* című alapvető nagy könyve.

Pázmány Péter, ez a református bihari nemes ifjúból katolikus jezsuita szerzetessé lett és főpapi állásra emelt tudós pap az 1600-as évek elejétől minden szellemi eszközt és befolyással kecsegtetést igénybe vett, hogy a főúri családokat katolikus hitre térítse. Nagy sikereket könyvelhetett el. A katolikus hitre tért főurak aztán jobbágyaikat erőszakkal is készek voltak új egyházukba kényszeríteni. Pázmány Kálvin *Institutio*jára hivatkozott sokszor, azt idézte látszatra és aztán cáfolta. A magyarul olvasni tudó reformátusok kezébe akarta adni Bethlen Gábor az *Institutio*t, hogy lássák, valójában mit hirdet Kálvin és megmaradjanak hitükben. A magyar szabadság érdekében a felekezetek összefogását munkálta Bethlen. Ezért megtiltotta a katolikusok elleni vitatkozó iratok kiadását. De az *Institutio*t ki lehetett adni. Az magáért beszélt.

A fejedelem hívására Szenczi Molnár Albert 1624-ben véglegesen hazatért. Kassai tartózkodás után kolozsvári lelkész lett. Új felismerése támadt. Meglátta, hogy nem elég a református hit megerősítésére csupán a dogmatikai és más ismeretek elmélyítése, hanem személyes hitre, megtérésre, megigazulásra, megszentelődésre van szükség. Ezt hirdette az angol-holland puritanizmus. Egy ilyen hitépítő könyv, Baily: *Praxis pietatis* (A kegyesség gyakorlása) magyarra fordításán dolgozott. Medgyesi Pálra bízta a munkát. 1634-ben váratlanul egy félelmetes ragály, a pestis vitte el Szenczit az akkori időkben igen magasnak számító életkorban. De Medgyesi 1636-ban Debrecenben kiadta a *Praxis pietatis* és lett magyar református ébredés.

Dr. Csohány János

A MÉCSSES

Sötét szívnek sötétjében,
egy mécses világít szépen.
Akármilyen szép a mécses,
lángja az, ami értékes.

Az a kis piros lángocska
Utolsó remény a szabadulásra.
Ez a remény utolsó sugara,
Mely olaj nélkül nemsokára elhala.

Olajra van szükség, mely Isten beszéde,
És Jézus ki biztat minden bűnt elfedve,
Ő az olaj, az utolsó remény,
Ki előtt majd térdre borul minden
emberi lény.

Kiss Hunor

AZONNALI ENGEDELMESSÉG!

Ezt szeretné minden keresztyén szülő elérni a gyerekeitől. Mégis ezen a területen ér minket a legtöbb kudarc. A játszótérek megszokott jelenete, hogy a (nagy)szülő alkudozik a gyerekekkel, édességet és játékokat ígér neki, amennyiben engedelmeskedik a (nagy)szülő akaratának. A gyerek hamar megtanulja ezt a szabályt, és sok szülő választja ezt a könnyebbik megoldást: megvásárolja gyereke engedelmisségét. A gond ott kezdődik, amikor a gyerek növekedésével együtt, az ajándékok értéke is ugrásszerűen növekedik.

A Róma 1:30 szerint a szülők iránti engedetlenség egyike azoknak a súlyos bűnöknek, amely az Istentől elfordult világot jellemzi. A keresztyén szülők feladata és felelőssége Isten előtt, hogy gyerekeiket Isten útjára neveljék, mert azok csak így menekülhetnek meg Isten méltó haragjától (Róma 1:32). Ábrahám úgy lehetett áldással a föld minden nemzetségének, hogy megparancsolta, *„az ő fiainak és az ő házanépének ő utána, hogy megőrizték az Úrnak útját, igazságot és törvényt tévén, hogy beteljesítse az Úr Ábrahámon, amit szóltott felőle”* (1Mózes 18:19).

Gyakori probléma, hogy gyerekeink csak többszöri felszólításra hajlandóak engedelmeskedni a kiadott parancsnak. Sok kisgyerek gyakran megvárja, amíg a rossz bácsival vagy a mumussal fenyegetik, és csak akkor engedelmeskedik. Pedig nyilvánvaló, hogy a gyerek a szüleit kell, hogy tisztelje, és nem egy nem létező mesebeli figurától kell, hogy rettegjen. Az ilyen késői engedelmisség valójában engedetlenség, és ha a szülő megengedi, hogy gyereke ne engedelmeskedjen azonnal a kiadott parancsnak (pl. csak többszöri felszólítás után engedelmeskedik), akkor valójában engedetlenségre tanítja őt!

Amikor Isten megparancsol valamit a Szentírásban, akkor valódi és azonnali engedelmisséget kíván tőlünk. Ahhoz, hogy erre neveljük gyerekeinket, először a szülők iránti azonnali engedelmisségre kell, hogy megtanítsuk őket. Íme néhány gyakorlati tanács, amely segíthet a cél elérésében:

1. Soha, soha ne adjunk ki parancsot vagy kérést gyerekeinknek, ha nem vagyunk készek szembesülni (megbüntetni) a gyerek azon kudarcával, hogy nem engedelmeskedett az egyszerű felszólításra.

2. Győződjünk meg arról, hogy valóban nem a gyerek hibájából következett be a kudarc. Ezért neveljük imádságos lelkülettel; ne várjunk el tőle olyan dolgot, amit nem tud teljesíteni vagy megérteni; ne adjunk ki utasítást, ameddig nem nyertük el a gyerek figyelmét; tegyük világossá előtte, hogy mit várunk el tőle.

3. Amennyiben az előbbi feltételek teljesültek, és a gyerek mégsem tanúsított azonnali engedelmisséget, akkor

mindenképpen valamilyen büntetés kell, hogy következzen.

4. Amennyiben a büntetés elmarad, a gyereknek megengedjük, hogy semmibe vegye a szülők tekintélyét. Ezáltal Isten autoritását sem fogja tisztelni, és istentelen életre, majd pedig a pokolra készítjük fel őt.

5. Nem mindig a fizikai büntetés (verés) a legjobb megoldás. Sokszor sarokba küldés vagy valaminek a megvonása nagyobb hatással van a gyerekekre, de vigyázzunk arra, hogy büntetés addig tartson, ameddig a gyerek nem mutatja a megbánás jeleit.

6. Ne engedjük meg a gyerekeknek, hogy kiabálva vagy hisztizve tiltakozzon a büntetése ellen, mert ezek a lázadás jelei.

7. Amennyiben az anya nem elég erős ahhoz, hogy követke-

tesen alkalmazza ezeket az alapelveket, akkor az apa feladata, hogy segítsen az anyának, és közösen tanítsák meg gyerekeiket az azonnali engedelmisségre.

A szülőknek sok szeretetre, kitartásra és bölcsességre van szükségük ahhoz, hogy gyerekeiket istenfélelemre neveljék. Az Úr mindezt meg is adja azoknak, akik kérik tőle.

Zoltán Zsolt

ÁBRAHÁM HITE

(folytatás a 11. oldalról)

Isten tudja, hogy Ábrahám semmit sem fog megtagadni. Ezért az ő kitartását és hitét megjutalmazza. A gondviselő Atya rendel oda egy kóst, és ezt áldozza fel Ábrahám. Nem marad el az áldozat, mert Isten gondoskodik az áldozathoz való bárányról.

Isten több mint kétezer évvel ezelőtt is gondoskodott egy áldozati Bárányról. Ez a Bárány meg kellett, hogy haljon a Golgota keresztnél, hogy kiengesztelje Isten rettenetes haragját a te bűneid miatt. Ábrahám nem kíméli az ő fiát. Hasonlóan írja Pál apostol, hogy Isten nem kedvezett az Ő Fiának, nem kímélte meg, hanem odaadta érettünk. Ez Isten legnagyobb ajándéka. Te miért kíméled az életedet, miért nem hozol áldozatot az Istenért? Miért nem bízol benne így, mint Ábrahám?

Az 1Mózes 22:15-19 szerint láthatjuk, hogy Isten további jutalomban részesíti Ábrahámot. Áldásokkal halmozza el őt, de nem csak őt, hanem az ő magját, leszármazottját is. Nem marad el a jutalmazás, ha engedelmeskedsz Isten parancsolatának!

Kedves Olvasó! Mindezt olvasva, csendesedj el Isten előtt és engedd, hogy a Szentlélek vizsgálja meg szívedet. Milyen a hited és a bizalmad Istenben? Engedelmes vagy-e Isten Igéjének mindenben? Istent úgy féljük igazán, ha Őt szuverén Úrként tiszteljük, fenntartás nélkül bízunk benne, és kérdések nélkül engedelmeskedünk Neki mindenben! Adja az Úr, hogy így legyen ez a te életedben is!

Vincze Német László

ÜNNEPLÉS MÁSKÉPPEN

HÚSVÉTI KONFERENCIA 2002

Bizonyára sok keresztyén felteszi a kérdést: mivel és hogyan töltjük ki ünnepeinket. Aki nem gondolkodik annak egyszerű a megoldás, meg-

vannak az „ösi szokások”, ezek útba igazítják az ünnepelni készült. A keresztyén ember, egy idő után felteszi a kérdést: Vajon ez a szokás Istent dicsőíti, vajon tetszik ez neki? Ha rájön, hogy nem, akkor újat kell keresni, helyesebben vissza kell térni a régihez, ahhoz, ami a Szentírásból fakad. A Szentírásban az ünnepek egyik fő jellemzője a hívők összegyűlése Isten közös tiszteletére és imádatára, a benne való örvendezésre és hálaadásra. Ez különösképpen vonatkozik az Úr napja megünneplésére, de más ószövetségi ünnepekre is – páska, aratási ünnep, sátoros ünnep.

Kicsiny gyülekezeteink nagy távolságra vannak egymástól, a gyülekezeti tagoknak pedig nincs lehetőségük találkozni, megismerkedni egymással. Erre a hiányra kerestük a megoldást és így vetődött fel a gondolat egy és fél évvel ezelőtt, hogy konferenciákat szervezzünk a keresztyén ünnepeink alkalmával. 2001-ben volt az első kettő, Húsvétkor és a Reformáció napján. Isten megáldotta ezeket az együttléteket, ezért felbátorodva fogtunk neki a harmadik alkalom, a 2002-es húsvéti konferencia megszervezéséhez. Az előkészületek egyik fő mozzanata a konferenciaház padlásterének a lakhatóvá tétele volt, hiszen az előző őszi konferencián már tapasztaltuk, hogy nem férünk. Isten kegyelméből sikerült elkészíteni a padlásteret, ahol újabb 15 főnek tudtunk szállást nyújtani. Hálaadás vagyunk Istennek az amerikai testvérek áldozatkésztségéért, hiszen általuk gondoskodott Isten a szükséges anyagiakról az építkezés elvégzéséhez.

Nehezen talállok szavakat, amelyekkel elmondhatnám, milyen volt ez az ünnep. Isten kegyelmét, áldását minden eddiginél hatalmasabban tapasztaltuk. Mindenekelőtt tapasztalható volt Isten jelenléte az ő dicsőséges Igéje és az igehirdetések által, az ő Szentlelke által, aki előkészítette a szíveket az Ige befogadására és szeretetteljes testvéri közösségre. A résztvevők visszajelzései mind erről tettek bizonyosságot. Az ünnep programjának a gerincét az a hat igehirdetés képezte, amely felhívta a résztvevők figyelmét Krisztus halálának a jelentőségére, az igazi megtérés és megszentelődés fontosságára. Ezek mellett volt sok Istent dicsőítő és a szívet Istenhez emelő éneklés, bizonyágtételei, vissza-

tekintés az egyházunk rövid, de mozgalmas történetére, imaközösség és testvéri beszélgetés. Távozáskor sok résztvevő kifejezte háláját Istennek, hogy ott lehetett és beszélt Isten Igéjének a hatásáról, amely arra indította, hogy komoly változásokat hozzon az életében. Imádkozzunk, hogy Isten erősítse meg ezeket az elhatározásokat!

A lelki áldások mellett, nagy bátorítás volt a résztvevők létszámának a növekedése is. A tavaly őszi 75 felnőtt és 10 gyerekhez képest az idén 110 felnőtt és 15 gyerek vett részt összesen a konferencián. Gyülekezeti tagok és komoly szimpatizánsok érkeztek Brassóból, Barótról, Kézdivásárhelyről, Sepsiszentgyörgyről, Székelyudvarhelyről, Parajd-ról, Szovátáról, Erdőszentgyörgyről, Ravából, Nyárad-szentannáról, Marosvásárhelyről, Szamosújvárról, Székről, Vulkánból, és Miskolcraól.

Szeretnék bátorítani mindenkit, hogy vegyük komolyan és gyakoroljuk a keresztyén közösségben való ünneplést, ahol Isten és az ő Igéje van a középpontban, és a résztvevők az Istenben való gyönyörködés, örvendezés által telnek meg boldogsággal. Továbbá kezdjük el már most az imádkozást és a készülődést az őszi konferenciánkra, amely, ha Isten is akarja, November 1–3 között lesz.

Kovács Ferenc

KRISZTUS ÓSZÖVETSÉGI ELŐKÉPEI

(folytatás a 12. oldalról)

Ha pedig egy király engedetlen volt ezt olvassuk:” *„Nem olyan volt, mint atyja Dávid.”*

Dávid és Urunk ugyanabból a törzsből (Júda törzse) származtak, sőt ugyanabban a városban, Betlehemben születtek. Dávidról azt mondja az Ige, hogy alávetette magát Isten akaratának. Krisztusról azt látjuk, hogy egész életében alávetette magát Isten akaratának. Amikor Urunk a Getsemáné kertjében volt, és nagyon közel állt a kereszthalálhoz, szörnyen szenvedett attól, ami rá várt. Mégis ezt mondta: *„mindazonáltal, ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen.”* (Luk 22:42) Máshol ezt olvassuk Krisztus engedelmisségéről: *„És mikor olyan állapotban találtatott, mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, mégpedig a keresztfának haláláig.”* (Fil 2:8)

Izrael legnagyobb királya Dávid volt, hiszen Izrael határát kiterjesztette és a zsidókat minden ellenségüktől megszabadította. Az előbbieken olvashattunk arról, hogy Jézus megszabadította a keresztyéneket minden ellenségüktől. Ugyanakkor Urunk király is. A világmindenség korlátlan Ura és királya. Pál apostol így fejezi ezt ki a Kol 2:10-ben: *„Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieiké, földieké és föld alattvalóké.”* A Jel 19:16-ban János apostol azt mondja róla: *„...Királyok Királya, és uraknak Ura.”*

Ilyen csodálatos Isten a mi Urunk. Elfogadtad-e az Ő vezetését? Vagy Nélküle élsz? Emlékezz Jézus szavaira: *„Aki hozzám jön, semmiképpen ki nem vetem!”* (Jn 6:37)

Demeter Géza

Heti szolgálati alkalmak gyülekezeteinkben:

Helység	Kapcsolat	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat	Vasárnap
Budapest	Zoltán Zsolt 06-1-322-93-17		18.00 IB				10.00 IMA 11.00 IT
Miskolc	KGTMI 06-46-412-558		17.00 FB				10.00 IT 18.00 IT 11.00 IT
Barót	Tókos Sándor 067-377-369			18.00 IB			
Brassó	Sikó Mihály 068-328-278	18.00 IMA		18.00 FB		17.00 IB	11.00 IT 17.00 HIT 18.00 FB
Erdőszentgyörgy	László Lehel 093-630-793		17.00 IMA 18.00 FB				15.00 IT
Kézdivásárhely	Simon Szaboles 067-318-773			19.00 FB			
Marosvásárhely	Kovács Kálmán 065-160-701			18.00 FB		12.00 GYIT	10.00 IT 18.00 FB 13.00 IT
Rava	László Lehel 093-630-793				15.00 FB		
Sepsiszentgyörgy	Simon Szaboles 094-307-550		19.00 FB				10.00 IT
Szamosújvár	Szász Attila 093-368-408					14.00 IB	11.00 IT 16.00 IB
Szatmárnémeti	Vinceze N. László 093-125-979			17.00 FB			11.00 IT
Szék	Vigh István 064-228-261		19.00 FB		19.00 FB		11.00 IT 16.00 IT 18.00 FB
Székelykeresztúr	Curcubet Gábor 094-246-095					15.00 FB	
Székelyudvarhely	Curcubet Gábor 094-246-095		19.00 FB		19.00 FO		10.00 IT 11.00 HIT 16.00 FB
Szováta	Kovács Ferenc 065-577-592						10.00 IT 16.30 IB
Vulkán	Zólya Csaba		16.00 IMA 17.00 FB			12.00 IB	10.00 IT 17.00 FB
Beregszász	Pápai Ernő 0314-124-639		14.00 FB				10.00 IT
Kukja	Demeter Géza						13.00 IT
Gát	Demeter Géza	16.00 FB					
Izsnyéte	Pápai Ernő 06-20-522-3602					18.00 FB	14.00 IT

IT – istentisztelet; FB – felnőtt bibliaóra; IB – ifjúsági bibliaóra; FO – fórumbeszélgetés; HIT – hitvallás tanulmányozás; GYIT – gyerekistentisztelet; IMA – imaközösség;

Felhívás

A Keskény Út szerkesztői örömmel veszik tudomásul, hogy lapunk tartalma sok hívő testvérünknek segít a lelki- és hitbeli növekedésben. Ezért, felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy észrevételeiket és leveleiket szívesen közöljük, amennyiben írásban elküldik őket szerkesztőségünk címére. Szeretettel bátorítunk mindenkit, hogy kapcsolódjon a lap szerkesztéséhez és – nem utolsó sorban – terjesztéséhez.

A Szerkesztőség